

انکشاف

نشریه سه ماهه
هماهنگی کمکها برای افغانها
شماره پانزدهم و شانزدهم

د کوار د مؤسسي د کارکونکو د لسمی ګلنيزي ورکشاد

مردہ به خواننده گان محترم مجله انکشاف

اداره هماهنگی کمکها برای افغانها با در نظر داشت نقش و اهمیت مطبوعات در پروسه پیشرفت و انکشاف جامعه از چند سال بدینسو در کنار سایر فعالیتهای انسانی خویش مجله ای را به نام انکشاف منتشر می نماید. یگانه هدف آن تعمیم و تبادل تجارت و اندوخته های علمی و عملی ما هر ان فن میباشد. از آنجاکه فاصله میان چاپ دو شماره انکشاف که مدت سه ماه را دربر میگیرد، رابطه بین مؤسسه کوار و خواننده گان محترم را به درازا میکشاند، تصمیم بر آن شد تا نه تنها با بهبود بخشیدن شکل و محتوای مجله انکشاف به انتشار آن ادامه داده، بلکه در کنار آن در ختم هر ماه نشریه خبری را بنام پیام انکشاف که انعکاس دهنده فعالیت و اجرای مؤسسه و موضوعات تازه و آگاهی از پیشرفت های ساینس و تکنالوژی عصری باشد نیز به خواننده گان محترم پیش کش مینماید.

در پیام انکشاف سعی بعمل آمده تا حلقه ارتباط بین اداره (CoAR) و خواننده گان محترم کوتاه تر و مستحکمتر گردد.

پیام انکشاف از تمام دست اندر کاران مطبوعات و اندیشمندان فرهنگ، دکتوران، ژورنالستان رسالت مند می طلبد تا درین راه با ما همگام شده و در غنامندی فرهنگ افغانی خویش سهم فعال گیرند.

با عرض حرمت
اداره کوار

بسم الله الرحمن الرحيم

انکشاف

نشریه هماهنگی کمکها برای افغانها

سال سوم، شماره پانزدهم و شانزدهم، اسد الی جدی ۱۳۷۸ - ۱۶ دی ۱۹۹۹، Vol No: 15 - 16.

هماهنگی کمکها برای افغانها

اداره نشر کننده:

۱۳۷۵ هـ - ش مطابق ۱۹۹۶ عیسوی

سال تاسیس:

هیئت تحریر

تحت نظر:

خانه نمبر ۱۹، چنار رود

بونیورستی تاون پشاور.

تلفنون: ۴۰۷۸۹

کس: ۴۳۷۸۹

پست بکس: ۱۰۱۳ U P O

آدرس دفتر:

انکشاف

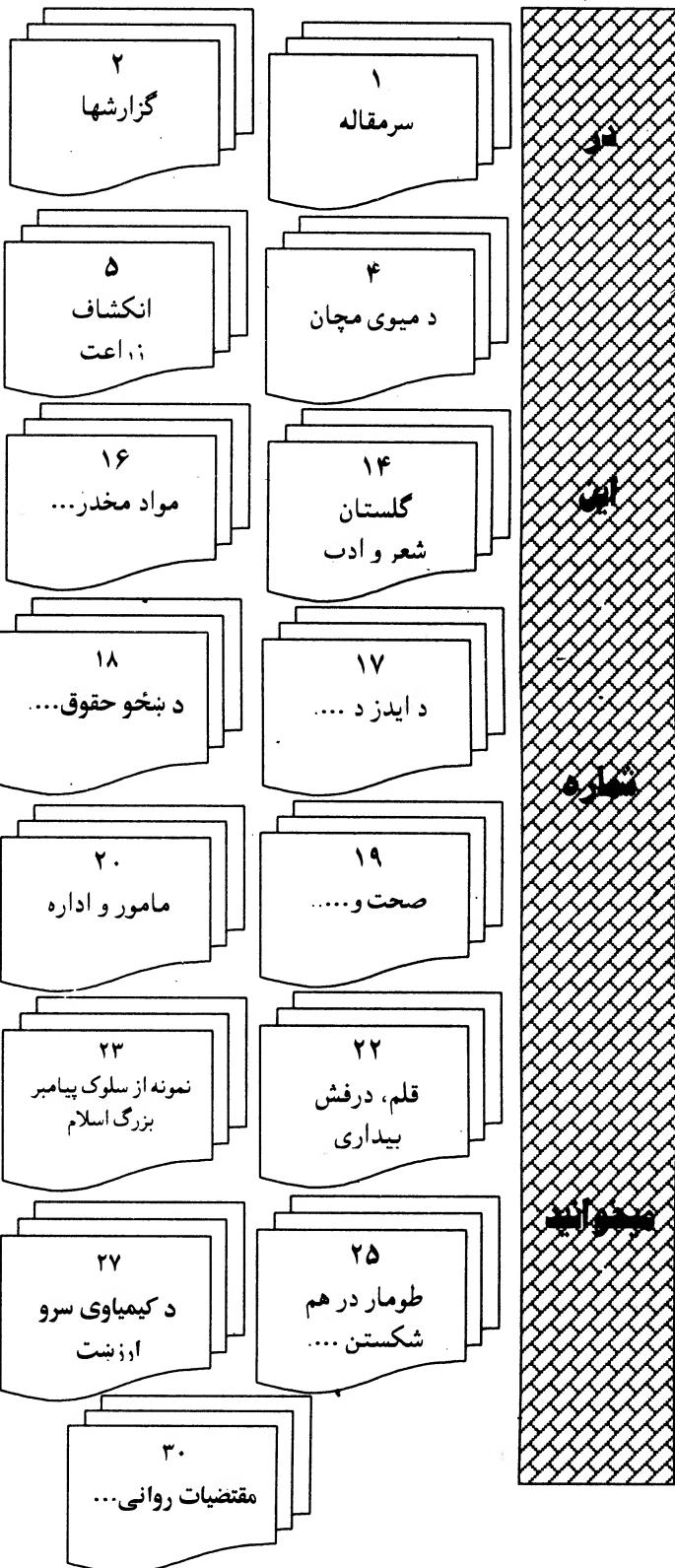
اعات

مواد مخدر...

یادداشت:

نشر مجله انکشاف از جانب مؤسسه کوار جهت تعمیم تجارب مثبت و مساعد ساختن زمینه های انکشاف و پیشرفت گامیست ارزشمند و پر اهمیت. البته دستیابی به انکشاف در عرصه های مختلف حیات جامعه بخصوص انکشاف دهات کار مجدانه و مداوم می طلبد. بنابراین کوشیده ایم تا انتقال این پیامها، تجارب و اندوخته های علمی با زبان ساده و عام فهم بیان گردد.

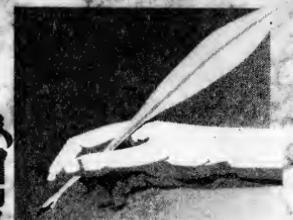
لذا از استادان، دوکتوران، زارعان، انجنیران و ماهران فن توقع میروند تا با ارسال مشوره های علمی و مطالب ارزشمند پیرامون موضوعات زراعت، صحت، تعلیم و تربیه و اقتصاد خانواده و سایر عرصه های زنده گی که بتوانند ما را در امر رشد و انکشاف جامعه یاری رسانند همکاری نمایند. باشد تا مجله هویت مسلکی، فرهنگی و اجتماعی خویش را برای همیشه حفظ نموده در خدمت شما خواننده گان محترم قرار گیرد.

دعا

دردمن چه په خپل ژبه، د بلبل په شان گویا وي
په رموز د عشق پوه وي، په دردونه و آشنا وي
چه د خدای له ویری نه وي، غافل يوه لمحی کي
خبردار د زمانی او مکاری دی دنیا وي
چه په لاره باندي سم کوي، دا ړانده د زره په سترګو
غمخوار چه د بشروي، د بېي لارو رهنمای وي
په پرهار د زخمی زړونو، چه مرحم د تسل کېږدي
هم طبیب زمونږد رنځ وي، پرهارونو ته دوا وي
په کيمیا د خپلی ژېي، ګښتی لري کاله زړونو
د دردمنو په خير زره کي، آئینې غوښدي صفا وي
اوښکي پاکي د بیوزلو، په دستار او په شمله کري
چه غمخوار وي د دردمنو، مهرباله هر چا وي
بيا په نور د معرفت کري، جهالت خونه روښانه
چه خوري نېي په هر لوري، د مشعل په خيرنا وي
دي صحراء د حهالت نه، چه بهرامويه اخلاص کري
چه پدرمز باندي آهنا وي، نړ همه واروه دانا وي
درد و غم کي د وطن چه، شبه او ورخ وي زره غوني
عبداتو ذکرو فکرئي، د وطن په حال ژړا وي
چه سهار د قافلي له، بیدردانو خيني واخلي
هم په رنځ د سفر پوه وي، کري دو لره پيدا وي
نه، چه په راتګ خپل دا زمونږد زره دنیا کما
دا د نهن دی خدای پیدا کري، که زمونږه په دهنا وي

سردفتر عالم معانی علم است سر بیت قصیده جوانی علم است ای آنکه خبر نداری از عالم علم این نکته بدان که زنده گانی علم است

ام آنکه
بنداون
دارای جهان
نوعه
لروانست

ده سال کار مجدانه و پر تلاش

نتخیص و سپس در روشی آن راههای حل
مناسب جستجو گردد.

در حال حاضر در تمام محافل و مجالس علمی و
سیاسی جهان به ویژه کشورهای که در حالت بدی
اقتصادی قرار دارند این حقیقت بدون هیچ
تریدی پذیرفته شده که پلاسکاری دقیق
بینماید. پخش عده فعالیت این موسسه را کار
در دفاتر و اکتشاف متدارم روستاها و دمکده
کشور در زمینه های صحت عامه، تعليم و
تربيه، زراعت، و تزریز، ساختمان و اعمار
کاریزا، خرچاه های آب نوشیدنی، اعماق منازل
رهایشی، اسداد عاجل و کارهای کشاورزی و
فرهنگی در بر میگیرد.

این یک حقیقت پریزرفته شده است که بلان گذاری
دقیق مطابق به شرایط جامعه یکی از راه های حل
مسئلک عقب ماندگی است.

در گذارهای بینجoran اکتشاف دهات و لایات
مربوط موسسه کوار روی معضله خود کفایی
ساختن مردم دهات، استفاده اعظمی و موثر از
امکانات دست داشته، صرفه جویی از مصارف
اضافی، بکار آنداختن پوتنسیال افراد تقویه
بخشیدن ابتكارات تازه در وجود آنها و همچنان
ثبیت الوبت های جامعه جزو بحث صورت گرفت.
ما در بی آئم تا به باری و همراهی مدد در مددان
و فرزندان صدیق کشور و به استعانت خداوند
گردید. کشوری سطح تولید و چگونه کی آنرا
توانی این شجر آزادگی و امید را با اشک چشم
و خون دل آیاری کنیم تا شکوفه های آن امید های
تبدیل شوند. هدست از ازینین برین فرق و
تگذستن، شکلات و بآسانی های دیگری را
از میان بریداره. ولی این نکته قابل ذکر است
که میزبانی با عقب مانی از یکسو و راه باین به
اکتشاف و شد حیات اجتماعی و فرهنگی و

داشتند در ماه دسمبر ۱۹۸۹ پا به عرصه وجود
گذاشت.

چنانچه از نشامه پیادست یک موسسه غیر
انتفاعی، غیر تنظیمی و غیر دولتی بود، با خاطر
نجات ملت افغان از مصائب فقر و تندگی که
همه میراث های شوم جنگ است، سعی و تلاش
بینماید. پخش عده فعالیت این موسسه را کار
کشور در زمینه های صحت عامه، تعليم و
تربيه، زراعت، و تزریز، ساختمان و اعمار
کاریزا، خرچاه های آب نوشیدنی، اعماق منازل
رهایشی، اسداد عاجل و کارهای کشاورزی و
فرهنگی در بر میگیرد.

این یک مصل اسلام است که مسله نوسازی
جامعه و از میان برداشتن ریشه های عقب مانی و
عدم اکتشاف و رشد آن در سرخط مسئولیت ها و
مکلفت های فرد فرد ما قرار دارد، کشوری که
میتواند ریشه های عقب مانی را از میان بردازد،
بدون شک در راه رسیدن به شاهراه اکتشاف
اجتماعی و فرهنگی بین اشکال مواجه تغواخت
پیاد آری گردید و در جهت اکتشاف و رشد
مهارتهای افزاده جامعه به ویژه اهالی دهات قدم
های استوار برداشته اند یکی هم موسسه
همانگی کمکیهای برابر افغانها (CoAR) میباشد.

موسسه همانگی کمکیهای برابر افغانها (CoAR)
ده سال قبل از امروز به همکاری عده نی از
افغانهای با درک و با احساس که قلب شان برای
عمران و بازسازی وطن و بیرون گشته شان در طیش
بود، در عرصه های فنی و تخصصی دست توانا

فعالیت موسسات غیر دولتی (NGO) ها برای
افغانستان بصورت خاص دو دهه پیش از امروز

آغاز گردید تا جانشکه از مرا مراد آنها
پیداست، فعالیتهای این موسسات در داخل
افغانستان مشکلی را برای مردم ما بار نیاورده و
با کلتور، فرهنگ، عادات و رسوم پسندیده مردم
ما در تضاد قوار نگرفته اند. تعمیه، کارهای دسته
جمیع و یا همی از گذشته های دور تا امروز در
ین مردمان دهات، ولسوالی ها و شهر ها رواج
داشته و در همه اوقات بخاطر انجام کار های عامه
نممغنه بصورت دسته جمعی اقدام نموده اند.

تعداد زیادی از کشورها و موسسات بین المللی
که دهنه مساعدت های شانرا با افغانها ادامه
بخشیدند.

بهمنظور توزیع درست این مساعدتها در بین
مهاجرین افغان در پاکستان و در داخل کشور کار
برد آن در جهت بازسازی، عمران و اعمار مجدد
افغانستان موسسات متذکر تخت نام (NGO)
ایجاد و به فعالیت آغاز نمود. از جمله موسساتی
که اوقات مصادر خدمات از زندگانی، سومند و قابل
پیاد آری گردید و در جهت اکتشاف و رشد
مهارتهای افزاده جامعه به ویژه اهالی دهات قدم
های استوار برداشته اند یکی هم موسسه
همانگی کمکیهای برابر افغانها (CoAR) میباشد.

ده سال قبل از امروز به همکاری عده نی از
افغانهای با درک و با احساس که قلب شان برای
عمران و بازسازی وطن و بیرون گشته شان در طیش
بود، در عرصه های فنی و تخصصی دست توانا

و من الله التوفيق

د ۱۹۹۹ کال د فعالتىونو راپور

د شهيد بختور د گلېي د پراختيما مرکز

امېرى زردا نهالونه کېيىسۇل شويدى. د کال بىچەرەن
كى دى دى باخونو خازنە شوي، كىمياوي او جووانى كىود
استعمال شوي شاخە بىرى عمالى شوي كىله نومۇرى
عمليان اھرا كېدل نۇخۇنله دەقانان جەس د باخونو بە^١
تىرىبە كى شۇرۇرى و بە بەنە توڭىن بىندول شويدى. خىنگە
چىغانەنە بە ايندەلي مارەلە كى دى او خلىسو باخشارى
ئۇرى شۇرۇغ كىرى او دەدە علاقە لەرى خۇد بىسە موش بە^٢
خىنگەدا سەرە جە دىكىر بە ئەلمان بادىرا ان زىات
مئاۋەر كىرىدى دى دى موش بە واسطە خۇكلىنى ونى لە
منځخ خى شويدى دە خەمىكى خاوندە تە پە كال كىي (٨٠) مەن فەن حىق

د پۇلاش تىعىر:
د دى لىلەرچە ئانكىرو بە^٣
حاصالاتو كى دىرس والى او بە
والى راشى نوشىكە سودا
تىرىبە بە ئانكىرو كىسى تىر
مەطالىنى لاندى ئىبولى ۵۵ د
دى كار ئىپسارە (٢٥٠) كېلىپو
گۈزەم بۇنانىم سلىفت كود بە^٤
زۇن لوگە (٢٤) نەس سايشارا تو
لە ورک شەود حاصالاتو
لۇلوا او بە وخت كى دى دى
تىرىبى د تېتىچى د بىندولسو
لابارە خۇن تە بادىرا ان ھەم را
بىل شۇل تر خۇھۇنى ھەم د

الاچارە ورک شويدى بە دى قۇرىشى كىي (٣٠٠) اصلە
پۇنۇدى نەال د اميرى زەردا مۇجۇد دى ۲۰۰۰ کال
كى د وىشلەلار بىساردى. د سۆكال بە جىريان كىي د
زىامت مىسىل نەزەر دى قۇرىلى بلەنە دەمەزىكتۈنۈ او
نۇرى جارى تى سەرە كىرى دە خىلىنى دوا يالاشى شىرى او^٥
لە دەنقات بە وخت كى دى دەن خايىچە كەخىكە بۇست
نى سخت دى. خوھە كەن جە ئاكىرو خەنخە كەڭشىش
بە لاس راپىي مەكىن بە آسانى سەرە وچ نىشى دى دى
خىنچى د روشاڭ ئابولار بە زاللىوتى كى تىرىبە تە لەن
لەندى نىسۇ تر خۇنچە ئى خان تە مەلۇمە كەن
كىمياوي زەعاتى دەلائىن:

درەمەزىون او خەۋارۇد تېكۈل بىلارە (١٤) قەطىي زەعاتى
دواكىانى دەقاناتو تە قېيمت بە بىدل كى وىشل شوي
دى ئومۇرى دواكىانى دەملەكى شۇرۇ تە رەھمانىي لاندى
بۇرۇ مەلۇمەت حاصل شويدى.

٢ تەختىكى ورکشاب:
پەدى ورکشاب كى مەجيەر ماشىن آلات موجىددى دى جە د
خلىكەلار بە كار كىرى دەھسىي ماشىن آلات بەنە توڭىن
تىرىبە او بە مقابل كى ئى مناسىب اچورە ئاخلى. د سۆكال
بە جىريان كىي (٦٧٦) تۇنلار بە كار شويدى كەن دى دى
مەركى خەنخە دفتر (٤) كەلدارى خالص عايدى لاس تە^٦
راپوى دى.

٣ قۇرىش:
بۇھ قۇرىش د قەنم سەندرە بە كلى كىي جە دەمەز دەلسەلى
بە دەركى كىي موقۇت لەرى بە دوھ جىربى خەككە كىي جىسە
شويدى دە خەمىكى خاوندە تە پە كال كىي (٨٠) مەن فەن حىق

د شهيد بختور دفتر د ۱۹۸۹ کال نە سەمدەستى د كوارد
مۇسى د جۈزى د خەنخە راھىسى د مۇرقى كۈلا، ئاوه، آپ
بند بە وىساولو كىي د خلىكەلار بە دەھسىي خەنخە سەرە
سەم د خېل مالىي توان بە اندازە د زەاست، وېزىرى او
مەلدارى، رۇغنىي، ساھىتىنى، ئەلمىز او تىرىبە، مەلسەتى
تىرىنگى، د ساھىداتى مىتابو ئاشتاش (Income Generation)
بە بورخە كىي كار كىرى د كوارد كۈلا، ئاوه، آپ
خېل فەلىئەن د بېزۈن مەرسەن خەنخە شەوع كۈدىي او بە
تىرىبىچى توڭى وىشل شويدى او وۇرسى خېنىتى مەرسىي او
خەنخە د قېيت بە مقابل كىي تۈزۈچ شويدى، خەنخە
مەرسىي ورکوكىتى مىتاب ئاخوارى بە خەللى بايدى تۈزۈد حەدە
بۇيى خېل مەقلات بە خېلەل حەل كىرى نۇخىكە

اوس خەنخە ئاشان او خەنخە ۱۰۰% د قېيت بە^٧
مقابل كىي ورکشاب كۈرىچە دە عمل د كوارد
مۇسى لە ئەھىم دەھسىي عمل دى. كۆم
فەلىئەن جە بە بورخە ئاخوارى كىي تۈزۈچ شويدى د
كوار مەرسىي تە دەھىت بە دە جە بە ئالىتكى كىي
كىي سەتونزى موجۇسى دى د كوار مۇسىنى
وگۇزى شە جە بە خېلەل موجۇدە ئاكىلار سەرە خېل
فەلىئەن بە مەددەتى توڭى بە نومۇرى ساحىخ كىي
جارى واسىتى. د دوى ئەركىز فەلەن ساڭلە خەنخە د
كوار مەرسىي تە دەھىت بە دە جە بە ئالىتكى كىي
كىي د مەرسىي ورکوكىتى بە ئاخنەن بە ئاخنەن ورکىي تەر خۇ
خېلەل ئەشكەلى بۈرگۈرەن بە ئاخنەن بە ئاخنەن
د خەنخە بە زۇند كىي بىلدۈن راشى كىي بە ئاخنەن كىي
اخنەن ئەشكەلى بېرىتىدى بېرىتىدى بېرىتىدى بېرىتىدى

بەختور دەشت بە فەرسىي دەقۇۋەن دىكىلان او نایىپ بەس
وىساولو كىي د شەيد بختور د گلېي بواختىنا مەركى بە
1999 کال كىي ئادىنى فەلىئەن تۈزۈچ شەوع كۈدىي:

١ ماشىقىلىق:
زەعاتىي ماشىن آلات د خۇ كۈلۈن بە مودە كى دى دەپتىر
د فەلىئەن مەھە بېرخە ئەشكەلى بە خەلەل ئەشكەلى بېرخە ئەشكەلى
اھىتى د اوش د اھىتىن آلات دى ئەنھەن شەپىدى نۇ
خەنخە د سۆكال بە جىريان كىي (٩) تۈزۈچ شەوع كۈلى
شەپىدى او خەۋارى تە زەرە مەلۇمەت ورک شەپىدى جەلى
خەنخە صرف لە (١٤) مەرسەن خەنخە شەپىدى جە بە (٢٢)
كۈلۈ كىي تۇنلار بە ئاخنەن بە ئاخنەن بە ئاخنەن كىي
چىرىپە خەمەقە قىلىشى شەپىدى او بە ئاخنەن كىي
بواسطە باڭ شەپىدى د خەنخە ضرۇرۇت او غۇنېتىنى بە^٨
اساس د ئالىتكى كال لابار سايد غېلەر فەلەن تۈزۈچ شەوع
تۈزۈچ او دەستەندا دە ئەنەن بە ئاخنەن بە ئاخنەن كىي
شەپىدى د

د شهيد بخورده دفتر صحي كليكيد ١ به سطح د

مقار او كيكلان به وسليون كي فعالities لري چه د معانين او تداو، اولويه مككونه، وقایه به برخ

کي خدمت کسيو د دی كلينيکونو مصارف د کوارد

مررسی له عوایدو نگاهه ورکول شودي سره لدی چه

کوارد مالي او هر روز مصادر ماليه و سلواني هم

وکولي شوجه دا كلينيکونه جولاني تر ميشاشگي پوري

فعال و ساني در ورسته د صحت عامي سولونته و سياران

شول، د او ميشاشتوه موده کي د شهيد بخوره كلينيک

(٢٥) تنه ماشون، (١٤٥)، تنه شگاهي او (٤٦٦)

نه تارمه مرضيان عماينه او تداو شهيدي مدارس رنگه

د كيكلان به كلينيک (٢٥) تنه ماشون، (٤٢٣)، تنه شگاهي

شگاهي خنگه ده اوس نومورو غوشگه ده اوس نومورو

تلري د خلک او محلي سولون آيره غوشگه ده اوس نومورو

کوارد موسسه دي ده هکله کوشش و کوي جه كلينيکونه

دوباره فعال شهي

د دفتر روابط همچو ده محلي مقاماتون سره:

به دي هکله بايد و پنهاني چه د شهيد بخوره دفتر

موجوده امکاناتو سره د خلکو نياره کار کري دي د

منطقی خلک راضي دي د هتر او خلکو به منځ کي

روایت بر نيك هر وقت ده او بل همکاري

پروگرامونه به کاميابي سره رساند، ده همکاري

د محلي مقاماتون سره هو روابط پښت دي د هتر سره

متکالانو به حل کي همه همکاري توی، خرنه، چه د

خلکو سوتزني زيانی دي او همهشه د موساوونه خونه

کمک هيله لري ولي د موساوانو مکونه دوامداره او به

زبانه انداره شئ خاصه دا، خوشمزه هلي خلی دوام

لري تو خلوکلای شود خلپو خلکو نياره کمک تو لانه

۷ اريک سياره كتابخانه:

د ۱۹۹۷ کال نه راه هيسى د اکبرد کمپتني نشراتي

ارکان د شهيد بخوره دفتر سره همکاري لري بدی

كتابخانه کي (٥٧٤) توک کتابونو موجود دي چه به

مخالفو روشنو کي لیکل شهيدي دي کتابونو خونه بو

شمیر خلک به کتابخانه د مطالعه پاره استفاده کسيو

او شمیر خلک د کتابوله به کورنو کي مطالعه

کوپي، چه به ده چمه استادان، شاگردان، کسيه

كاران، باشونه زارنه اين بخخي دل خونه چه

د تورو خو کلونونه به موده کي د تعليم او تربیسي خونه

زيات شمیر خلک به خاصه توک خوانان گونه باني

شهيدي نو خكه د دی دوکتابخانه موجودت دير

زميات ټټور دي دی کتابخانه علاقه لړونکي له

ميرعن نانسي (دبوری) خخه زيانه شمه کسيو او هيله

مندي دي کتابخانه پراختبا و موسى د دی خدمت

خخه رضا او خوشحاله دی او هفوني ته کاميابي

نتائج و دستاوردهای مرکز انتشار

دهات برکتی و لایت لوکر ۱۹۹۹

سال ۲۰۰۰ قابل توزیع میباشد مالکین قوریه ها که احداث قوریه را منحصراً خود آخیراً کرده از نهال ها برای احداث باغات در زمین خود و فروش نهال در مارکیت مطابق خواست خوش استفاده مینمایند.

در جریان سال ۱۹۹۹ غرض آموزش فن قوریه داری سه مراتبه با غداران مجلس گرفته شد و در آن در مورد طرقه احداث، پروژه و پیوند قوریه طور نظری و عملی معلومات ارایه و ۳۱۴ نفر با غدار استفاده شده اند.

با غفات نمونی: در دقطعه باغ نمونه وی که در سال ۱۹۹۸ احداث گردیده بود در سال ۱۹۹۹ تاسیسات زیربنایی، تهیه آب اشامیدنی استعمال پودر سفلر برای رفع آهن و نمایش نتایج آن به دهاقن.

- استعمال کود پوریسا بدفعتات در کمبود و مشاهده نتیجه توسط با غداران.

- استعمال پور فریتلان بالکی در خانه که طور آنی به قلت آهن بستای میباشد فعالیت های موسسه در جمع اوری با غداران همچوادر موقع ستعمل و در وقت معلوم شدن نتیجه.

با غداران همچوادر علاوه از مدعای این موقع شاخه بري در برج اكتوبر ۱۹۹۹ و جمع اوری و فن ترتیب شاخه بري را علام مشاهده نموده.

در زوره مدل مسایل بدھداری مجомуه برای ۱۰۰ نفر معلومات ارایه گردیده است.

بايد يار آور شد، که ادويه فریتلان طور ازبایشی از طريق رسیه استعمال گردید که نتیجه آن نهایت موثر بود.

تطبیق کود پیشامن سلیفت در مزارع کچالو:

کود پشاش در ۱۲ اقره بر ۱۹ قيرمه در ۱۹۹۹ تاسیسات گردید. دوباره مقدار استعمال، طرز، وقت استعمال آن بدھارین طی مجالس طور نظری و عملی معلومات داده شد. در موقع رفع حاصل

عمدداً دهاقن دعوته و ثقاوته های ذليل را در زمین که کود استفاده شده بود از قطعات که کود پشاش استعمال نگردیده بود دهارین مشاهده کردن.

۱- بوسټ ګچالو حاصل قطعات که کود پشاش استعمال شده بود خیضیم ورنگ تیره داشت.

۲- ساقه ګچالو قطعات که کود استعمال شده بود قوی و ریشه های آن عمیق و حاصل آن ۹- ۱۴

مسئول کلینیک مالداری مطابق تقسیم اوقات
هفته وار به قریه جات رفته و با معاینه تداوی
حیوانات و رهمنایی های علیل در راه پرور به
تربيه و نگهداری حیوانات، تغذیه و حفظ
المسحة استفاده معمول درست از محصولات
حیوانی فامیل های مالداران را رهمنائی و
نموده است.

پرو گرام سانیدن انداد عاجل:

بازار زلزله ليل 11/12 بيرج فوروي سال 1999 صد
ها فاميل در ولایت ميدان و لوگر متقبل خسارات
هنگفت جانی و مالي گريديند.

باساس سروي در ولایت لوگر 4 نفر شهيد، 18 نفر
زميزمي، 990، منزل كامل تخربي، 2672، منزل
نستآ تخربي، 940، فاميل مسحاري، 435، راس
مواشي تلف، 27، محراب مسجد تخربي، 18،
نفر تپوب کاريزي و 6 لفله خساره مند گريديه
است.

باساس پيشنهاد گروپ های عمليان سروي،
يكقدار اختناس و مواد نهجه و توزيع گريدي. در
مرکز ولایت لوگر و لسوالۍ محمد آغا و لسوالۍ
برکي در 140 قريه برای 1545 فاميل به
تعداد 781 تخته پرپرال،

108،
باب خمه،
7736 تخته کابل،
3953، سوب جاک،
16840 گلچه

صابون، 8411، عدد
شمع، 8411، بشکه
آخروري، 61503،
گرام آرد، 6070، گيلو
گرام دال توزيع گريدي.
همچنان در جريان يك
هفته به تعداد 658 مرد
وزن و اطفال معانيه و

تمدوی گريديه و برای 212 نفر طفل سو تغذيه
بسکونت توزيع گريديه است.
معافي برای اعصار 800 آتاق تحت پرو گرام ميداير
به تعداد 1715، فاميل در (134)، قريه
سروي از جمله (800)، فاميل مستحق تثبيت و عقد
قرارداد گريدي. در نتيجه کار اعصار 795 باب
خانه در برج جوانی آغاز و در سبتمبر ختم و مورد
استفاده فرار گرفت.

در مجموع به تعداد 311 نفر دهaciin از رهمناي
هاي متخصصين باشگاهداري در موردمد انتقال
کود بيشاش، مقدار و موقع استعمال و اقتصادي
بودن آن مستفيد شده اند.

- برای رفع شوشیز دهaciin يكقدار اسگور
حاصل تاک های متذکره طور تجربی خشک
میگردد که تستایج آن بعداً معلوم و اعلان
میشود.

توزيع مواد زراعتي:

برای افزایش حاصلات بشار تفااضاي دهaciin
مقدار 59 بوجي کود DAP، برای کنترول امراض،
حشرات مقدار 300 گرام و 247 لیتر ادویه توزيع
گريدي، بخش

Life Stock

مالداري يك شغل بانتامي مردم ما بوده در تامين
دهaciin و تقويم اقتصاد فاميل ها نقش بر
جسته دارد.

دهaciin و لسوالۍ برکي به عرضه خدمات مالداري
شيداً بنيان دارند. مرکز ائشكاف دهaciin با وصف
معدوديت هاي بوجوسي در سال 1999 فعالitet
های آتش را انجام داده است.

- توزيع مقدار 219 کيلو گرام Feed Block

387، کيلو گرام Vandana powder مقدار
1400 کيلو گرام Vandana Feed برای 352
مالدار.

به تعداد 11234 راس حيوانات مختلف النوع
تمدوی و بالري 18238 راس حيوانات و اکسين
هاي مختلف تطبق گريدي، که 2613 مالدار
از آن مستفيد شده اند.

به تعداد 133 راس حيوان، 40 طوله مربوط
46 فاميل مالدار ادویه باشي گريديه است. به
اين ترتيب جمعاً 3011 نفر مالدار از عرضه
خدمات مالداري مستفيد شده اند. علاوه بران

3- از همه بهتر مشکل کرم های قطع کننده که
دهaciin کيجوال کار را شدیداً متضرر میسازد
خوشبختانه در فصلات که کود بيشاش استعمال
شده، قطعاً بمشاهده ترسید اين خود يك مفديت
بر جسته استعمال کود بيشاش در زمين کيجوال
میباشد که کمتر تجارب تحقيقاتي افغان آسرا
مشاهده و استعمال کود بيشاش را به دهaciin
توصيه مینماید.

4- برای رياقت مقاومات کيجوال حاصل قطعات
که کود بيشاش استفاده شده در ذخیره گاه
يکقدار کيجوال حاصلات قطعات متذکره تحت
شرايط دهaciin تذخير گريديه است تستایج آن بعداً
اعلان مگردد.

5- مجموعاً در مجالس تدوير شده 600 دهaciin
شرکت نموده بودند.

استعمال ادویه Daethal بر ضد گیاه هرزه:

خشاؤه گیاه هرزه مشکل عده سبزی کاران
بخصوص مزارع پياز را تشکيل گريديه. برای رفع
مشکل دهaciin بخصوص فاميل دهaciin (زنان) که
اکشار کار سار خشاوه را بدشود دارند ادویه
Daethal طور تمايسي در 16 قطعه دزه قريه در
مزارع پياز دهaciin بحضور داشت دهaciin همچوivar
استعمال گريديه تستایج آن را دهaciin همچوivar
متعدد گردندند که در مزارع که ادویه استعمال
شده از خشاوه پاک بوده و حاصلات آن 15-20
فيضه افزایش باشه است در طول مجالس بازدید
قطعات تمايسي 250 دهaciin همچوivar از معلومات
و رهمناي های متخصص سبز یجات مستفيد
شده اند.

تطبيقات پيشا:

جهت اگاهی دهaciin از مقاد استعمال کود بيشاش
بالري حاصلات انگور در سال 1999 در ده قطعه
نمایشي در هر قطعه 50-40 اصلحه تاک در پيل
علم، پاد خواب شانه، پاد خواب روغنی، قريه
در روش کودپيشام سلفيت استعمال گريديه.

دهaciin در مواقع مختلف ديدن نمودند و اخیر
تباوت های حاصلات تاک های را که کود بيشash
استعمال شده بود چشم پيشام نمودند:

- دنه های انجور سالم و بدون مرض بود.
- پوسات انگور سبنتا ضخيم بوده برای
ترانسيپوريشن مساعد است.
- دنه های انگور بزرگ و جلا دار بود.
- در حاصلات 25-20 فصد افزایش رونسا
گرديه.

د میوی محان (Fruit Flies)

استعمال شی چی دا طعمه (خواره) به میوه نه لکنی او د بوسټ کله چی میوه پندې شی د دی معنے به اواسطه بوسټ او غولوپورخه خان د ګلوبو او ګله چی دوی به طعمه کسی واخلي او په اړیخ مخلوط طامه بانداني له ولري چې چي په طعمه کسی زهري مواد و خوری نو دود د مرگ سبب و ګرځي. کړي هکي اجتو، چوچي لندې ده وروسته به اړوازونه خواره (طعمه)، مواد

خایه به حکمه کی و دروگ نو میجان به هنده جلسوی او	باخت قوت (وچ با تازه)	پوششی دنه خوارک بوی او هم فاضله مواد اطراح بوی
وروسته له غلوخ خش به هنده میجان هلاکسری او ددی	کوروه با خروانو ینه (جکر)	نو دلی کلی میوه خوشایی، روسته کلکه چی میوه له
زهرو تلاروت به باتاون او میوه کی نوی، او آسان	کسماوی زهري درمل (تلانیون بوذری با مایع او	منځنه خی نو لزاره هم مکمل خوبه (سچ) و ګرفت او (وزن)
بله به رهند واقع کسکی میکی لدی چې به میوه	80% Tricholorphron Rownski	پاک واری واسی او والزی، ده دل شتری د کنټول باره له
باندی میجان حمله کړی سو ندی طعمه باندی محمله	Diptrex او ما هم	کامپیکی د رامونو خونه کار اکسیستل کیږي خوش طمارک
کوک خکه چې غطعمه نرم میونه هم خواهه و	د جودو پول اندازه به نست.	ندی ده، په پیوه بخعالی ته بوری او د استنایه ور

د سیداباد د کلیوڈ پراختیخا مرکز
د چېږي ګډیاوړ د مرلم د اسپېری باشول، استمنال
د حډوڅو طریقه:-
شې نو غډه نبات هم کړک کو اووه نبات نه جانېږي نو
بو کیلو ګرام ګډو او با د حډوانو تینه د بسو کیلو ګرام
نټونه سره کډ کړي اوږد ۱۱۰۰ ګرام، باد شوی د حډاټو ضد
د بېړۍ طرح کډو ټاره کالې وخت موجود نسوی خکه د

به مارکیت های داخلی و خارجی افزایش داده بود بهمان پیمانه شعور سیاسی، دانش و بینش مردم ارتفاعی اقتصادی و تازه میتوانست وضع زندگی اقتصادی و اجتماعی در کانون خانواده ها بهبود یابد به ناگهان دستان دشمنان وطن که از قبل در کمین بود تا این نهضت را در گلگوه مردم ما خفه کرده و شگوفه های امید را پُرمده و تار و مار سازد. محیط ارام و فضای بی آلایش که تازه بین مردم ما ریشه تنبیده بود به قتل، غارت، برادر کشی و خرابی های

مشاغل زراعتی مصروف اند. ارقام و آمار احصائیوی قبل از کودتای ۷ شهر ۱۳۵۷ رشد و اکشاف زراعت را در مرحله دوم اکشاف زراعت نشان میداد و برای دخول به مرحله زراعت عصری قدم های سنجیده آهسته ولی مستحکم بر میداشت. بکار بردن ارزش اضافی تولید مانند کود های کیمیاگری، ادویه ضد آفات و امراض بباتی و حیوانی، ترویج و تعیین استفاده از اگر و تخنیک معاصر و احداث پروره های زراعتی و فابریکه ها وابسته به محصولات زراعتی سطح تولیدات زراعتی را برازی عرضه

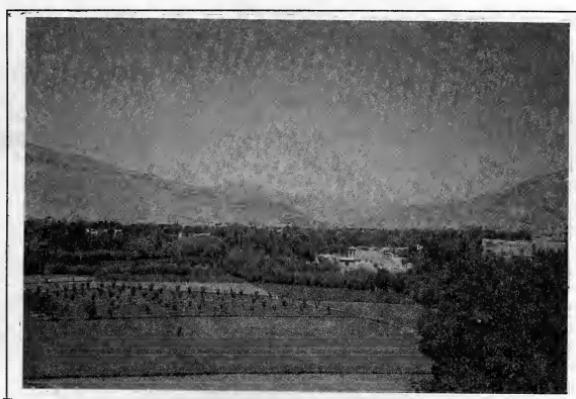
انکشاف
زد اعنت

۴. ا. حیدری
افغانستان کشوریست زراعتی در حدود ۸۵ فیصد نفوس آن مستقیم و یا غیر مستقیم به زمینداری و سایر

صلح و صفا، صمیمیت، اعتقاد و اعتقاد، امانت است خلاصه غنی از هر نوع حکمت، فلسفه گذشته، حال و آینده به نفع بشریت است در هیچ دین و آئین به این پیمانه از نگاه اقتصادی و اجتماعی پیشرفت تا هنوز دیده نشده است آب در کوزه مانشنه بلان میگردیدم یار در خانه ما گرد جهان میگردیدم) رانچه خود داشت زیگانه تمنا میگرد) با طلب پوزش از اینکه سخن از رشد و انکشاف به جنگ و بدامنی بدراز اکشید واقعاً وقتیکه منطق ختم شد دست به شمشیر و تفنگ برده میشود. باین وضع و حال که در وطن حکم‌فرماست چطور میتوان انکشاف

بهره برداری نموده و باقیانی صادقانه من و تو یک مانع را از سر راه خود برداشت حال مانع فاتح و قوی دیگر تو هستی که باید بوسیله بازوan پر توان خویش از بین بروی چه خوب است اگر کلتور تفنگ و جنگ را به کلتور قلم، کتاب تعویض کنی، هم خرما و هم شواب را کمانی و دین و دنیای خویش را عمور نمایی. و بادرانه و شهامت صادقانه عاری از هر گونه تعصب و تنگ نظرانه و جاهله دست بدست هم داده و پلانهای خصمانه و خائینانه دشمنان مشترک خویش را نقش به آب سازی. امروز دل کافر بحال مردم مظلوم و آواره بیچاره ما میسوزد از طرح ها و پیشنهادها

بی‌نهایت دشمنانه و بی‌اتفاقی و بی‌اعتمادی مبدل ساخت بدیختانه سناریوی این درامه غم انگیز و تراژید ادامه دارد که شما خود شاهد صحنه هستید. اما بساجی تأثیر و تالم است. است که (دزدهم میگوید خدا و صاحب خانه هم میگوید خدا) از هر طرف شنیده میشود که در افغانستان مداخله خارجی است دست اجانب و بیگانگان و دشمنان مردم افغانستان بخون مردم ما الوده است تمامیت ارضی در معرض خطر قرار دارد تامین صلح وامنیت از موهومات است و مردم شدیداً مایوس اند. حال باید ای هم وطن به این رمز پی برده باشی و برايت

را جدا از صلح و امنیت مطالعه کرد. انکشاف را منحیث و سیلے رسیدن به صلح بکار برد باتحلیل دقیق و سنجیده اوضاع و شرایط طور تدریجی و محکم در راه انکشاف و

که بسوی صلح بمشام شان برساند استقبال و هر عمل و حرکت را میخواهند طور عیار و تنظیم نمایند که به صلح بیانجامد در حالیکه اسلام عزیز من و تو دین اخوت، برادری

فash شده باشد که دشمن اصلی برای رسیدن به آمیال و آرزوها و رویاهای خویش صفاتی قلب و وجدان پاک تو راشکار نموده و تو را منحیث و سیلے و طریقه رسیدن به موفقیت و پیروزی

آثار تاریخی و موزیم باستانی که روزی از جمله غنی ترین موزیم های جهان محسوب میگردید به تاراج برده شده است ساخته های مدنی، صنعتی، مسکونی، شهرها و موسسات تعلیمی، صحری، کلتوری و سیستم مواصلاتی و مخابراتی قسم اویا کاملاً به ویرانه مبدل و محل مسکن آواره گان جنگ گردیده است. کتابخانه ها تخریب و خشک امروز مبدل و در بسی مناطق تاریخی و سیاسی به پاکتهای مواد دکانداران مبدل یا حیف و میل قاچاق بران گردیده است.

نیروی جوانان از دهات به مناطق نسبتاً امن و کشور های همجوار مهاجر شده اند. در نهایت ساختار اقتصادی و اجتماعی کشور از هم گسیخته و مردم قدرت تصمیم گیری و اتکا بخود را از شر این آسیب بی بهره نسانده و به

دیگر گوئی های سیاسی و نظامی جاری هستی مادی و معنوی ما را به یغما برده است. زراعت بنابر سهم باز آن در اقتصاد ملی کشور بیشتر از هر عرصه دیگر خساره مند گردیده است بگونه مثال بندها و سریندها تخریب و منابع آبیاری مشتمل از نهرها، کاریزها وغیره پاک کاری نگردیده و اراضی تحت آبیاری دیروز به زمین بایر و خشک امروز مبدل و در بسی مناطق مبدل به کشتزار های ماساین و مواد منافق ناشده گردیده است.

کشتار های انفرادی، جمعی، قاچاق و شیوع امراض گوناگون تعداد مواشی کشور را طور سرسام آوری کاوش داده، حیوانات و پرندگان ما را خطرناک بدی تهدید میکند. ایکوسیستم کشور ما از شر این آسیب بی بهره نسانده و به

رسیدن به صلح سراسری گام برداشت و از خیز بیجا که ارزش بی معنی دارد خود داری نمود.

انکشاف زراعت: برای انکشاف تعریف واحد و فراگیر تسامح جهات انکشاف در دست نداریم همینقدر میتوان گفت که تغییر مثبت که تاثیرات منفی بالای محیط از خود بجا نگذارد انکشاف دانسته میشود. انکشاف زراعت را بهتر است چنین گفت: انکشاف زراعت عبارت از استفاده و بکار برد تکنالوژی عصری، فعالیتها، سازمانها و ارزش های متداول کلتوری و فرهنگی بطور فزاینده و مستدام است تا تمام ظرفیت ها و امکانات موجود طور موثر و اعظمی مورد استفاده قرار گیرد و تمام

دآرند از دست میدهنند. بعوض بالای سجایا و عنعنات پسندیده و کلتور عالی افغانی ما مفکوره و پذیده های منفی دیگران به شکل مرموز سایه افگنده و فضای مکدر و بی اعتمادی،

ابعاد گسترده متضرر و خسارة مند گردیده است چنانچه جنگلات و منابع طبیعی از ریشه متضرر و خطرناک بدی کامل آن متصور است. معادن به شکل بی رحمانه و غیر فنی استخراج میگردد،

زمین قابل کشت را بذر و با افزایش تولیدات عواید سرانه بلند برد.

قراریکه مشاهده نمودید بیشتر از ۸۵ فیصد نقوص مصروف زراعت اند متسافنه طی دو دهه به اثر تغییرات و

است که به ابیان ضروریات و ایجابات وقت تغیر و عیارگردد.

خاطر نشان میگردد که آوردن تغیر در هر یک از عناصر خصوصی Strategic Issues) مستلزم کارو فعالیت بی شمار است که بائیست مطابق شرایط عینی و ذهنی جامعه و تحلیل از محیط خارجی و داخلی دقیق‌اعیار و تنظیم و تعمیل گردد. یک واقعیت مسلم است که آوردن تغیرات و تحولات سالم در عناصر عمومی و خصوصی متذکره، مطابق به پیشرفت‌های سائنس و تکنالوژی عامل پیشرفت و انکشاف میباشد.

سوال اینجا طرح میگردد که این همه تغیرات برای کی و توسط کی باید صورت بگیرد. پاسخ روشن است که برای مردم، همه تلاش‌ها و کارها و فعالیت و سازماندهی برای ارتقاء سطح زندگی اقتصادی و اجتماعی مردم است همین انسان و یا مردم است که عنصر اساسی و کلیدی آوردن تغیرات در همه عناصر عمومی و خصوصی میباشد بنابراین از همه تغیر حتمی در مردم بوجود آید. عده‌ای از علمای انکشاف عقیده برآن است که پروژه‌های انکشافی وقتی ثبات و تداوم حاصل مینماید که انکشاف در مردم باشد، مردم متشكل از مردان، زنان و جوانان است که هر یک از خود رهبران بخصوص خود را دارند به شکل توجه شود.

مانند زراعت یا زمینداری، منزل و خانه خدمات عامه و اجتماعی و جامعه باسازمانهای آن پدید آید و امکانات و ظرفیت‌ها طور موثر واقعی آن بکار انداخت(Mission).

آوردن تغیرات و تحولات در عناصر عمومی و عناصر خصوصی هر یک از عناصر عمومی از جمله ضروریات رشد انکشاف جامعه است که همین عناصر خصوصی Strategic Issues در عنصر عمومی زراعت و زمینداری باشد مخصوصات نباتی، حیوانی، استفاده از آبدآبیاری، سامان و آلات و خاک به شکل بهتر و موثر آن بکار افتد و از فی واحد منابع به ظرفیت اعظمی آن استفاده گردد. همچنان عنصر عمومی خانه و منزل مشتمل از عناصر خصوصی مانند غذا و تغذیه البته، حفظ الصحه، ارامش روحی و یا فضای خانواده، رفا و آسایش، تنظیم و ترتیب و یا شکل و قیافه (دیکوریشن)، آن نیاز به یک سلسله تغیرات را دارد. در عرصه خدمات میتوان از مکاتب، مراکز صحی، چاه آب اشامیدنی، سرک‌ها، کوپراتیف‌ها و کاریابی منحیث عناصر خصوصی نام برد که مستلزم آوردن تغیرات جدی است. عناصر خصوصی عنصر عمومی امور اجتماعی عبارت اند از تشکیل سازمانهای مانند سازمانهای قریه برای مردان و زنان (Village Organization)، مهارت‌های جمعی و گروپی، رهبری، روحیه و مورال جامعه، تعاون و همکاری

تفوق طلبی‌های لایعنی ملیتی، قومی و مذهبی بین مردم نفوذ و غلبه حاصل نموده است بازسازی و احیای مجدد کشور و محو این همه ناسامانی‌ها و ویرانگری‌ها نیاز به زمان، سرمایه هنگفت و تشریک مساعی هماهنگ و منسجم و دلسوزانه همگانی را تحت یک پروگرام و پلان دقیق عملی علمی تنظیم شده دارد، تا با استفاده موثر و اعظمی از کوچکترین امکانات مادی و معنوی دست داشته به نفع مردم و وطن بهره برداری مثبت، موثر و اعظمی صورت گیرد.

با در نظر داشت وقوع حوادث و رویدادهای فوق و شرایط مسلط بر جامعه منحیث یک شاگرد مبتدی مکتب انکشاف امال و آرزو های رویائی (Vision) ام، ارتقای سطح زندگی مادی و معنوی اقتصادی و اجتماعی مردم، محو فقر و تنگدستی و دسترسی یکسان مردم به ضروریات اساسی و اولی، با روحیه و مورال عالی، و متکی بخود شدن تأمین عدالت اجتماعی و رسیدن یک زندگی مرفه و دوست داشتنی در فضای صلح و ارامش عاری از هر گونه تعصب و بهره کشی خشن و ظریف، پوشیده و اشکار فرد از فرد و یا انسان از انسان میباشد.

برای رسیدن به این مامول به ابعاد گسترده آن ضرورت مبرم است تا تغیرات مثبت در عناصر عمومی اقتصادی و اجتماعی جامعه دهاتی

ارتقای سطح زندگی مادی و معنوی (اقتصادی و اجتماعی)، مردم، محرومیت و تنگستی، دسترسی یکسان مردم به ضروریات اساسی و اولی، معتمد و متکی بخود شدن با روحیه و مoral عالی، تأمین عدالت اجتماعی و رسیدن به یک زندگی مرتفعه و دوست داشتنی در فضای صلح و آرامش عاری از هر گونه تعصب و بهره کشی خشن و طریق، پوشیده و اشکارای فرد از فرد.

UPLIFTING THE MATERIAL AND MORAL (SOCIAL-ECONOMIC) STANDARDS OF PEOPLE'S LIFE, ALLEVIATION OF POVERTY, EQUAL ACCESS OF THE PUBLIC TO THEIR BASIC AND PRIMARY NEEDS, ENSURING OF SELF-RELIANCE AND SOCIAL JUSTICE IN AN ATMOSPHERE OF PEACE AND TRANQUILITY VOID OF ANY TYPE OF DISCRIMINATION IN THE SOCIETY.

۱. رویا و نظر کاه
The Vision

۲) عناصر عمومی که به
غیر ضرورت دارد.
Mission (General Elements Required Change)

۳) عناصر خصوصی که به
غیر ضرورت دارد.
Strategic issues (specific Elements required change)

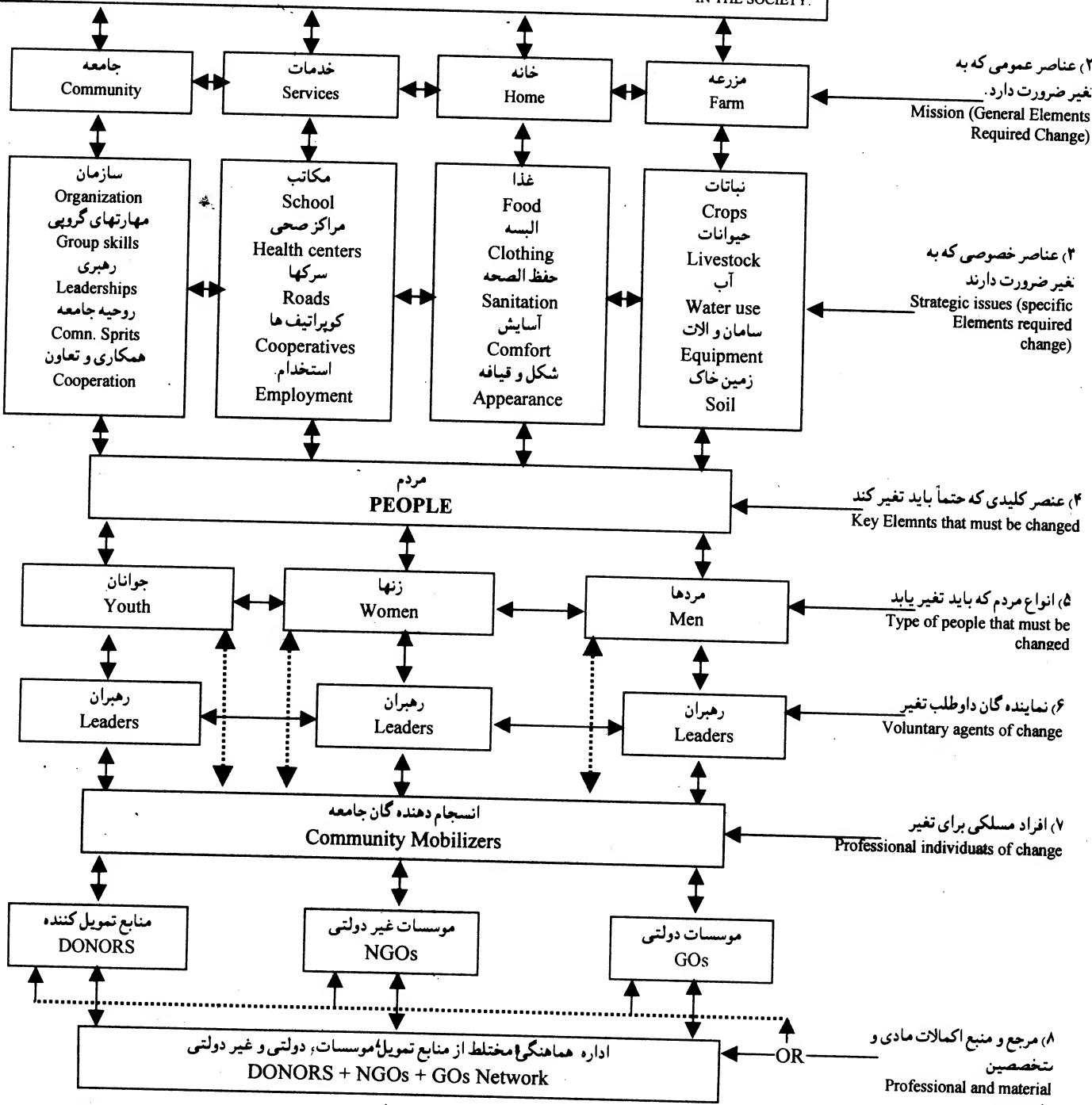
۴) عنصر کلیدی که حتماً باید تغییر کند
Key Elements that must be changed

۵) انواع مردم که باید تغییر باید
Type of people that must be changed

۶) نماینده گان داوطلب تغییر
Voluntary agents of change

۷) افراد مسلکی برای تغییر
Professional individuals of change

۸) مرجع و منبع اکمالات مادی و
تخصصین
Professional and material supports

اکثریت مردم آنرا حمایه و در استحکام و بقا آن از هیچگونه بذل مساعی دریغ نمیوزند.

موسّسات و ارگانهای که فعالیت و خدمتگذاری در راه انکشاف جامعه را برگزیده اند بهتر دانسته میشود نخست باید نکات آتی را در موسّسات خویش بخوبی تحلیل و تصریح نمایند: موقف و موقعیت خویش را در جامعه درک، بر موثریت موجودیت خویش در جامعه معتقد و مطمین بوده و حقوق و مسولیت ها در استعمال سایر منابع را بدانند. ارزش های که اداره به آن پابند و معتقد است: اساسات، معیارات و عقاید که به آن عمل میکند، کلتور فرهنگ، راه و روش و حالت مشتمل از وسائل موسسه و احساس و ارزش های آشکار او پوشیده که موسسه به آن عمل میکند.

آرزو و رویا های موسسه: دیده گاه و طرز تفکر موسسه، دنیای رویایی و دلخواه و آرزو هایش که حقیقتاً چطور باشد و یا چسان یک جهان را میخواهد. دلایل بر موجودیت و بقای موسسه و مقاصد بنیادی و اساسی موسسه: توضیحات و یا تشریح عمومی که چطور خویش را تعقیب میکند، چه باید بکند و چه را نباید بکند.

ستراتئیژی: رهنمانی برای انتخاب بهترین طرز و شکل تنظیم و راه استفاده از منابع بشری و مالی برای تعقیب مشن ارائه شده میباشد.

ساختر: تقسیمات کار و وظایف و صلاحیت

سطح دانش، مهارت و علمیت مردم قادر میشوند تا از فی واحد منابع و وسائل تولید استفاده موثر و اعظمی نموده و سطح بازدهی را افزایش دهد. با بلند رفتن در آمد از راه معقول و کار زحمت سطح زندگی اقتصادی خانواده بهبود حاصل نموده که تاثیر مستقیم بالای ذهنیت طرز تفکر مردم مینماید تغییر ذهنیت مردم (مردان، زنان و جوانان) برای استفاده از نتایج تحقیقات و فراورده های جدید ساینس و تکنالوژی در مزرعه، خانه و اجتماع موجب و فور نعم مادی گردیده و زندگی را برای مردم دوست داشتنی و خوش آیند میسازد. آموزش بذات خود تغییر رویه دادن است انسان وقتی می آموزد که رویه و عملکرد آن تصحیح گردد (Learning is changing behavior) و با افزایش دانش و کسب مهارت های بهتر سطح زندگی اقتصادی مردم ارتقا نموده که با لای طرز تفکر، حسن ابتكار، وسعت نظر شان تأثیر بارز داشته و حس اتکاه و اعتماد بخود و رشد شخصیت مردم را ارتقا و انکشاف میدهد مردم جرئت آنرا پیدا میکنند در سازمانهای اجتماعی مردان و زنان قریب اشتراك و حق ابراز نظر را کسب نمایند و قدرت انتخاب نمودن و یا انتخاب شدن در آنها زنده گردد.

بالاخره مردم از مصروفیت هایشان به مشاغل معقول و قانونی و حصول روزی از راه حلال احساس را حست و آرامش وجودانی نموده و خوظ میبرند. این خود مژده و نوید آمد، آمد صلح و محظ کامل بدامنی و ایجاد تشکیل حکومت بخواست مردم را میدهد که

شواهد عینی دال بران است که دهات متشكل از چهار عنصر عمومی مزرعه، خانه، موسسات و جامعه میباشد. رشد و انکشاف اقتصادی و اجتماعی جامعه وابسته به آوردن تغییرات کمی و کیفی دوامدار در چهار عنصر عمومی نهفته است. برای تغیر و تحول عناصر متذکره باید اجزای هر یک را با ترکیب و خصوصیات، اهمیت و نقش آن در رشد و انکشاف پی برد برای انکشاف و بهبود مزرعه باید در عناصر بخصوص آن که عبارت از نباتات، حیوانات، خاک، آب، سامان و الات تغییرات بهتر و پیشرفت تر بوجود آوریم، بدینوال با افزایش محصولات مزرعه عواید فامیلها افزایش یافته که متناسب به آن تغییرات در عناصر بخصوص خانه رونما گردد و بسوی بهتر زیستن و با امن زیستن رهنمانی گردد. با آمدن انکشافات جدید بهتر در مزرعه و خانه باید عرضه خدمات اجتماعی از قبیل مکاتب، مراکز صحی، آب آشامیدنی، سرک و کار وظیفه به شکل بهتر برای رفع نیاز مندی های محل تغیر و تکامل یابد. از انجاییکه بشر یک مخلوق اجتماعی است همانطوریکه عناصر انکشاف اقتصادی و اجتماعی با هم ارتباط ناگستنی دارند انسانها نیز به تعاوون و همکاری همیگر نیاز دارند. سازمانها، مهارتها، همکاری های گروپی، رهبری، روح و روان جامعه و حسن همکاری از جمله عناصر بخصوص یک جامعه است که باید به شکل بهتر و وجه احسن آن تغیر یافته و انکشاف یابد. روی این اصل تمام توجه برای آوردن تغییر در عنصر کلیدی و اساسی (مردم) معطوف و متمرکز گردد. و با ارتقا

- ارائه تصویری روشی از آرزو های موفقیت در آینده.
- اقدام و تطبیق ویا عمل نمودن.
- نتایج حاصله و طرح Strategic issues برای آینده.

چون مجله انکشاف نشر یه مؤسسه هماهنگی کمکها برای افغانها (CoAR) است بیمودر نخواهد بود حرف چند پیرامون تاریخچه و انکشافات کوار (CoAR) را نیز به خوانش بگیریم. مؤسسه کوار ده سال قبل در ماه دسمبر سال ۱۹۸۹ توسط چند تن از روشنفکران مسلمان تحصیل یافته با یک دید وسیع و سرمایه اندک بنیان گذاری گردید. کوار با داشتن روحیه عالی خدمتگذاری مطابق شرایط خاص زمانی و مکانی و ضروریات مبرم مردم و محل پروگرامهای عام المنفعه را طور همه جانبه طرح و در ولایات غزنی وردگ و لوگر و کابل عملی نموده است. CoAR به این عقیده است که زیر بنای همه تغیرات و تحولات اساسی و بنیادی جامعه را اقتصاد تشکیل میدهد بناءً اهداف و اساسات عمدۀ کار و فعالیت مؤسسه CoAR بر مبنای اصول زیرین استوار بوده است:-

- بهبود سطح زنده گی اقتصادی، اجتماعی، کلتوری و فرهنگی و ارتقاء سویه بینش و دانش مردم طور دوامدار.
- دریافت و ایجاد امکانات جدید و متداوم کار و انکشاف منابع جدید.
- عواید برای فامیل ها.
- اشتراک دادن فامیل ها (مرد و زن) برای ابراز نظر در طرح و ترتیب پروگرام های بازسازی و تشویق و

مسئولیت و تعهدات ویا Mandate خود را در مطابقت به آن عیار سازد، بعباره دیگر عبارت از ترکیب Vision است که شرایط بیرونی بالای مؤسسه تحمل میکند. مثلاً جو سیاسی کشور، رعایت مقررات و قوانین از جانب حکومت (ثبت و رجسٹریشن در حکومت کابل و کمیشنری پاکستان)، شرایط و توقعات منابع تمویل کننده، پیشرفت های علم و تحقیک، خواهشات و تقاضای مستهلكین برای تولید و غیره هر یک را طور، علیحده تحلیل و به نحواز انحصار تعین Mandate مؤسسه در نظر گرفته شود.

بدینوال قوت ها و نقاط ضعف و موانع محیط داخلی در تعین Strategic issues تاثیر دارد. محیط داخلی مؤسسه عبارت از منابع (نیروی بشری، اقتصادی، دانش علمیت، معلومات، صلاحیت، کفایت و مهارت، ستراتیژی موجود، طور فraigیر و سراسری، وظیفوی، شعبوی، چگونگی انجام و اجرای آن، نتایج و تاریخچه) هر یک طور جدا، جدا و یکجایی در تعین Mission و ارزش های مؤسسه توسط مراجع ذینفع و ذیدخل موثر و مهم بوده و باید طور دقیق و همه جانبه تحلیل و بررسی گردیده و بر بنیاد و مبنای آن Mission مؤسسه تعین گردد. بعد از تثبیت و تعین Strategic issues باید ستراتیژی مربوط فور مولبندی و جمع بندی گردد. ستراتیژی ها: بدیل های عملی، موانع، پروپوزل های عمدۀ عمل کردن و پروگرام کار. تشریح چهره ویا تصویر آینده مؤسسه:-

سیستم: پرسه ویا عملیه که کار و فعالیت را به مشن ارتباط میدهد.

مهارت: موجودیت متخصصان و ماهران در مؤسسه.

قابلیت: مهارتها، علمیت در مؤسسه و ظرفیت های که آنرا بمقاصد پیشرفت مؤسسه استفاده ویا استعمال کند.

منابع: مالی، پولی ویا هر دوی آن.

بعد از آنکه یک مؤسسه نقاط ویا مطالب فوق را در خود مطالعه و تثبیت نمود، و خود را به شکل واقعی ویا آنچه هست شناخت موقع آن میرسد که هر یک از Strategic issues ها را جدا، جدا به مطالعه گرفته و در عمل پیاده نماید. اساسات که یک مؤسسه در انتخاب Strategic Issues به آن مواجه میشود از تحلیل اوضاع و شرایط محیط داخلی و خارجی یک مؤسسه (Mandate) مقاصد، ارزش ها و اعتقادات یک مؤسسه نشأت میکند. در تعین Strategic issues باید موانع، مشکلات، سهولت ها و امکانات Strategic issues که تطبیق محیط خارجی که تجزیه را متاثر میسازد دقیقاً تحلیل و تجزیه گردد.

سناریوی محیط خارجی: مشتمل از عناصر و عوامل از قبیل قوت ها وضعیت های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و تکنالوژیکی میباشد.

مراجعین: مستهلكین، مشتریان و مستفید شوندگان پروگرام.

رقبا: عبارت از قوت های رقیب و قوت های همکار و کمک کننده همه و همه از جمله عوامل و عناصر با نفوذ و مؤثر محیط خارجی است که مؤسسه بالای آن حاکمیت و تسلط نداشته ناگزیر است

کمک به مستمندان، بیتوایان و بیوه ها: توزیع نان، پرورش گوسفند، تدویر کورسهای آموزشی برای نسوان مانند مهربه دوزی، دست دوزی و ماشین کاری و غیره.

افغان برای تشخیص، تکثیر و ترویج تخم های بذری، احداث قوریه جات، مرحله باز سازی و رسانیدن کمکهای عاجل بشر دوستانه برای افغانها در زمانی آغاز شد که شرایط محیطی

اهداف عمومی فوق در ده سال که گذشته در عرصه آتی بخدمت مردم و جامعه خوبی بوده است.

زراعت: ایجاد مرکز تحقیقاتی زراعتی افغان برای تشخیص، تکثیر و ترویج باغات، ترویج کشت سبزیجات و توزیع کودهای کیمیاولی، ادویه زراعتی و

ترغیب آنان برای سهیم شدن فعالانه شان در تطبیق پروگرام های رشد و انکشاف جامعه.

- ارائه تجارب و معلومات حاصله از نتیجه کار با مردم برای سایر موسسات که به سطح دهات فعالیت دارند. و کسب معلومات لازم از آنان با یک دید و سمع برای ایجاد همبستگی و هماهنگی بین

موسسات سکتور خصوصی و دولتی عام المنفعه. رسانیدن کمکهای مادی و معنوی به قدم نخست برای افراد غریب و آسیب پذیر جامعه

مانند بیوه ها، هدقانان، بیزمن، عودت کننده گان و بیجا شده گان در محراق توجه قرار داشته تا بتوانند به مواد و منابع تولید دسترسی حاصل نمایند. مثلاً توزیع قرضه های کوچگ، تدویر کورسهای آموزشی مهارت های حرفی، پروره های کوچک مرغداری و پرورش گوسفند و توزیع نان از طریق نانوای ها و غیره تا یک مدرک و منبع عایداتی پیدا نمایند.

- به میتاقهای و قوانین بین المللی و مشور ملل متعدد ارج گذاشته و رعایت آنرا بخصوص در رابطه به حقوق بشر و تساوی حقوق مرد و زن، حفاظت محیط زیست جلوگیری و محو کشت نباتات مخدوش و مضره به صحت مانند کوکنار و چرس و غیره.

- ترویج و معرفی سیستمهای بهتر و پیشرفته زراعت، صنعت و مسائل اجتماعی. طرح و تطبیق پروره های مفید برای رشد و تقویه سکونز

خصوصی. برای رسیدن به CoAR

آماده بدور آن انداختن همچو مساعدت اعمار و تاسیس کلینیک های صحی و های نبود و NGO ها فاقد تجربه کافی و کادر های ماهر ورزیده برای پیشبرد فعالیت موثر موسسه داری بودند. از همه عمدۀ وضع نابسامان، در بدري و آوارگي مردم. شرایط جنگي و بمباردمان دهات شهر ها تو سط جوانب در گير و بیگانه بودن مسایل NGO داري در کشور برای ترویج یديده جدید NGO دارای منابع کمک رسانی را داشته طور عاجل با اهدای کمکهای مستقیم به افراد و اشخاص ويا از طریق موسسات نوینیاد NGO ها قسمتی از مشکلات مردم را کاهش بدنهند. این امر مسلم و واقعیت روشن است که تحت همچو شرایط بحرانی، مساعدتها به شکل و هدف اصلی اش

بخش صحت: اعمار و تاسیس کلینیک های صحی و اجرای خدمات صحی، تداوی و وقايه از طریق معاینه و تداوی مرضان و اجرای واکسیناسیون، تبلیغات صحی و پروگرام های TBA و MCH در حدود امکان.

تعلیم و تربیه: اعمار مکاتب، و تهیه میز و چوکی و ترمیم مکاتب. تامین معاش استادان مکاتب، مواد درسی و سایر مصارف آن.

امور ساختمان: اعمار مکاتب، شفاخانه، احداث سرکها، اعمار پل، پلچک، آبرو، پاککاری کاريزها، ساختن پناه گاه برای عودت کننده گان حفر چاه های آب آشامیدنی و نصب پمپ های دستی، اعمار دیوار های استنادی، گیبن و غیره.

- **NGO** ها را به شکل معیاری آن در آورد. منابع تمویلی و مؤسسه هماهنگ کننده برای ثبت و راجستر و اجازه فعالیت مؤسسات انکشافی غیر حکومتی یک سلسله معیارات را با در نظر داشت ظرفیت های کاری و سوابق **NGO** طرح و به منصه اجرا قرار دهد.
 - پالیسی کادری، تشکیلاتی برخورد با دارائی های متفوق و غیرمتفول ضرور و تطبیقی را برای مؤسسات وضع و از تطبیق آن کنترول بعمل آید.
 - ایجاد یک فضای شفافیت و حسابده در **NGO** ها.
 - در نهایت ایجاد واحیای یک سیستم کاری پذیرفته شده که در آن حدود و صلاحیت ها و مسؤولیت های هر یک مشخص بوده و تغییرات در افراد و اشخاص عامل بروز سکتگی در فعالیت **NGO** ها نگردد.
 - بادرنظر داشت اینکه **NGO** ها یک پدیده غربی و خارجی برای افغان ها است تماماً به اساس کمک و سرمایه گذاری منابع و مراجع خارجی برای مردم افغانستان ایجاد گردیده سیستمی باید ایجاد شود که این کمک ها به دسترس جامعه افغانی قرار گیرد.
 - یقین کامل داریم که پیشنهاد فوق به واکنش های مختلف از جانب دست اندر کاران این مکتب مواجه میشود مایه مسرت و افتخار است که به ابراز نظریات سازنده و پر بار خویش عاری از هرگونه تعصب و تنگ نظری بدیل های مثبت و بهتر را در این راستا ارایه نمایند.
 - در شرایط فعلی فعالیت های **NGO** ها و منابع تمویل قسماً شکل گرفته و بهبود نسبی حاصل نموده باید گامهای سنجیده و مستحکم بسوی انکشاف برداریم. برای تسريع عملیه انکشاف و استفاده موثر و اعظمی از کوچکترین امکانات حاصله به انکشاف و متکی به خود شدن مؤسسات در عرضه متداوم خدمات به نفع مردم و آبادی کشور، افزایش موثریت، مشمریت و کفايت کمک ها به شکل رشد یابنده آن در راه انکشاف جامعه، انجام فعالیت ها طور افتصادی از نگاه مالی و نیروی بشری، جلوگیری از تعدد یا دوبلیکیشن فعالیت ها، کاهش در تکرار اشتباها، جلوگیری از بهره برداری و استفاده نا درست کمکها و انحصار صلاحیت ها و برای Focus و ستدنده کمکها به مسیر اصلی و هدفمند در راه رسیدن به انکشاف واقعی جامعه و رشد و انکشاف و پایداری مؤسسه نکات آتی پیشنهاد میگردد:
 - ایجاد یک مؤسسه ویا اداره با صلاحیت، با کفايت و در انت صرف در حرف نی بلکه در عمل مشتمل از منابع تمویل، مقامات حکومت و نماینده **NGO** ها برای تنظیم، کنترول و هم آنگی فعالیت **NGO** ها.
 - فعالیت **NGO** ها طوری عیار گردد که ممد و مشوق رشد و انکشاف سرمایه گذاری خصوصی شود نه رقیب آن.
 - تعیین معیارات در جهه بندي و اختصاصی سازی **NGO** ها.
- بکار برده نه شده و فیصدی ضایعات بلند رفته است. CoAR از همه دوستان که در چنین شرایط دشوار اوضاع و احوال داغ و مشکل با کمکهای بشر دوستانه خویش بسر وقت مردم ما شتابته و غبار غم و اندوه را از چهره مردم ما زدوده و همدردی نموده اند ابراز سپاس و امتنان مینماید. اکنون سطح سازماندهی و منجمنت در **NGO** ها نسبتاً بهبود یافته و تجارت لازم را کسب نموده اند. همچنان منابع کمک دهنده برای بهره برداری بیشتر و بهتر از امکانات در تمویل پروژه ها شرایط و ضوابط بیشتر وضع و به تناسب سال های قبل سختگیر شده اند کاهش در تعداد **NGO** شاهد این مدعای است.
- موازی با وسعت دامنه انکشاف منابع مادی و نیروی بشری نیز باید انکشاف یابد. در کشور مانند افغانستان که شدیداً خسارتمند گردیده و زیر بنای اقتصادی آن بکلی از بین رفته نیاز به منابع سرشار معنوی و مالی دارد. کمکهای بشر دوستانه کشورها و مؤسسات به تناسب نیاز مندی های ما نهایت محدود است بکار بردن این مساعدتها برای انکشاف مداوم و باشبات برای بقا فعاله و ادامه کار موثرانه مؤسسه و انکشاف مستدام جامعه از طریق سهمگیری فعاله و داوطلبانه افراد جامعه نهایت ضرور است تا با کاهش و قطع کمک های بیرونی مؤسسه بتواند به پای خود استاده و اهداف خویش را تطبیق نماید، و جامعه از سوئ تاثیرات قطع کمک ها مصون بماند.

گلستان شعر و ادب

اختار مو مبارک شه

دغم جيل کي بندیانو، اختار مو مبارک شه
دردمه و افغانانو، اختار مو مبارک شه
سر تورو بورو مندو، په سزو لاسونو کوندو
هير شوبو بييمانو، اختار مو مبارک شه
به زره عيل پلونو ويرجنو خويندو ورونو
رنخو ما شومانو، اختار مو مبارک شه
معيوبو می سانو، محتاجو درپه درو
تورو زنو نلانو، اختار مو مبارک شه
بر تورو خاوه و لاندله مو نړه مرورو
نېیالو شهیدانو، اختار مو مبارک شه
زخم دچاد لاسه، غلبلیو و
دباغ سووګلانو، اختار مو مبارک شه
کوډي همات منکيو، په غړه د ګودرکي
اى تورو منانو، اختار مو مبارک شه
په سرو جورو کي ناستو، وطن همجنوناوو
پر سان ولار زومانو، اختار مو مبارک شه
خون پر برا به دورو راكت او د بمونو
سوري سوي خوانانو، اختار مو مبارک شه
نيکو او رمانونو، د زونو په خيمو کي
له ژونده نور ستومانو، اختار مو مبارک شه
يادونه مو تازه دي، په زره د حصاری کي
د زيري قاصدانو، اختار مو مبارک شه

(حصاری)

خواب پريشان

اقبال

زنده ګي در صد خوش ګهر ساختن است
در دل شعله فرو رفتن و نگداختن است

عشق از اين ګنبد در بسته بروون تاختن است
شيشه ماه ز طاق فلك انداختن است

سلطنت نقد دل و دين زکف انداختن است
به يکي داد و جهان بردن و، جان باختن است

حکومت و فلسفه را همت مردي باید
تیغ انديشه به روی دو جهان آختن است
مذهب زنده دلان خواب پريشانی نیست
از همین خاک جهانی دگری ساختن است

رباعی

مکن کاري که بر پا سنگت آيد
جهان با اين فراخی تنگت آيد

چو فردا نامه خوانان نامه خوانند
ترا از نامه خواندن تنگت آيد

معارف

د وستان بر چند نوع اند

شخصی از بھلول پرسید: دوستان آدمی بر چند نوع اند؟
بھلول گفت: سه نوع، اول دوستانی که تا وقت مرگ با
آدمی همراه اند، مانند فرزند، زن، مادر، پدر، خواهر و
برادر، دسته دوم دوستانی که تا زنده استی با تو هستند
و همینکه نفس از بدن خارج شد، با دیگری دوست
میشوند مانند پول، ملک، لباس، و جواهر که بعد از مرگ
به وارث منتقل میشود و دسته سوم دوستانی استند که
بعد از مرگ هم از آدمی جدا نمی‌شوند و آنها عمال انسان
هast که تا ابد همراه آدمی میباشد.

شمیم انوری

از سخنان حضرت محمد (ص)

مسجد را ساده بنا نماید ولی شهرها را با

شکوه آراسته بسازید

هر گاه کارهای نیک ترا شاد گرداند و کارهای

ناشاپسته ترا اندوهگین سازد پس تو مومنَ

واقعی استی.

ایمان راستین در شکیبائی به هنگام مصیبت و

عفو مردم به وقت تقصیر است.

به مدیگر هدیه بدھید، هم دیگر را دوست

بدارید. با هم مصافحه و ملاقات نماید تا از دل

های شما کدورت و ملامت بیرون شود.

مردم را بخود پیوستن و دوست نمودن نیمه از

عقل و خرد است.

آنچه را میدانید بدیگران آموزید، کار مردم را

سهله سازید، بمقدم مژده خوب بدھید، سخنان

نفرت آمیز نگوئید، هر گاه خشمگین شدید بسر

جانب نشینید تا خشم تان فرو نشیند.

انجیز عبد الرزاق انوری

د خوشحال خان ختک له دیوان خخه

چي مي خبل مين نيولى تر آغوش دي
د جـهـان هـوسـ مـيـ واـهـ فـرامـوشـ دي
سـاقـيـ! زـهـ خـهـ هوـبـيـارـانـهـ يـهـ باـادـهـ رـاـكـرهـ!
ليـونـتـ وـبـ دـليـونـيـ وـ پـرـرـدـهـ پـوشـ دي
چـيـ پـرـونـ يـيـ اـهـانتـ دـمـيـخـ وـرـوـکـرـ
نـنـ هـفـهـ دـمـيـوـ وـ پـکـ سـبـوـ پـهـ دـوـشـ دي
سـاقـيـ! تـرسـ دـمحـبـتـ دـدـرـيـ نـهـ شـتـهـ
چـيـ بـابـايـيـ دـمـجـلسـ سـرـهـ مـيـنـوشـ دي
داـ گـلـگـونـ شـرـابـ دـکـوـهـيـ مـيـخـانـيـ ديـ؟
چـيـ صـوـفيـ يـيـ پـهـ جـرـعـهـ سـرـهـ مـدـهـوشـ ديـ
دـ شـرـابـوـ منـاهـيـ مـگـرـ پـهـ دـاشـوـ
چـيـ هـرـ بشـکـلـيـ پـهـ لـبـانـوـ مـيـ فـرـوـشـ ديـ
دـ بـهـارـ پـهـ وـختـ بـهـ خـهـ لـهـ مـيـ وـآـورـمـ
چـيـ سـرـودـ دـ مـغـنـيـ پـهـ نـوـشـانـوشـ ديـ
بيـابـهـ دـاـ گـلـونـهـ نـهـ ويـ، مـيـخـورـيـ كـرهـ
دـ بـلـبـلـ وـ پـهـ آـواـزـكـيـ دـاـ سـرـوـشـ ديـ
چـيـ بـهـ دـيـرـ اـرـمـانـ دـيـارـلـهـ مـخـهـ بـيـلـ شـوـ
دـ خـوشـحالـ پـهـ بـرـخـهـ هـرـ كـلـهـ خـرـوشـ ديـ

ارسالی: میر عابد حسینی

مواد مخدر، زهر مهلاک و خطرناک

به نتایج رور جهانی مبارزه علیه مواد مخدر

نهایت مواد مخدر ایلات متعدد امریکا و کشورهای دوین اجلس کمیسون حقوق پسر ملل متعدد گفتند که است: ایران تا سال ۲۰۰۰ بخطار جلوگیری از مواد مخدر و جمع آوری کامل آن از قراردادهای جنرال اسمبلی ملل متعدد حیاتی و پشتیبانی کامل خوش را ایجاد میدارد.

اگر کشورها مانند، پاکستان، افغانستان، ایران، ترکیه، آفریقایی میباشد. قابل تذکر میدان که پرسه تولید، انتقال و فروش مواد خدر که تا کنون نه تنها چلو آن گرفته شده بلکه، در تکلیف داده است. بوجود آمدن پاندهای اقتصادی پیش از این اسلامی با معناد ساختن میلوشان انسان چهت بدست آوردن و تروت هنگفت و منافع غلیظ زینه زرع، تولید و توزید، صادر خوب، فروش و انتقال مواد مخدر اسلامی باعث ساخته است.

تجاه افغانستان پیش از، پاراگوای، پیرس، تایوان، تایلند، ویتنام، و نشانه کشورهای ساحل غربی آسیا میانه است که در افغانستان زرع افیم تا ۶۰۰ تن رسیده و را در برگردید به شکل سریع افزایش میگیرد. این رسانیده احصای کمیسون های مبارزه علیه مواد مخدر و ارگان افزایی بعمل آمد است که این خود عالم بشیریت را دچار شویش و نگرانی نموده است.

آخرين سروي رکه در سال ۱۹۹۵ صورت گرفته است

نشان میدهد که افغانستان در جمله پزگرین کشورهای اقتصادی های متعدد، کشورهای مصرف کنند و مدل، زرع بیانات مولن مواد مخدر تولید کننده تراویک در سطح جهان فراز دارد.

از جان بیگر حکومت ایران بخطار جلوگیری از قجاجان آن کسب قدرت نموده حکومت انگلستان بخطار جلوگیری از قجاجان مواد مخدر که به اقسام و طرقهای مختلف از افغانستان داخل شد در قدم بعدی ناممکن است و از کشورهای افغانستان را از این بخطار جلوگیری از قجاجان آن میگردید. این امر باعث شروع گرفته است تا سرحدات شرقی افغانستان خیری مقامات ایرانی طی گزارش که بتاریخ اول دسامبر سال گذشته نش رگدید، گفته است:

میگردید بیلے ۲ میلیون دار را که نموده است

قیار فصله مبلغ زیاد آن باید دفتر کنترول و چلوگیری از مواد نهش بپی تخصیص داده خواهد شد. اما باید وجود این همه حکومت افغانستان به نوبه خوش باید چلوگیری از این عمل اغترابی او اسلامی بلان های وسیعی روی دست داشته در تمام محاذل و مجالس ملی و بین المللی نه تنها همکاری شانرا اعلام داشته بلکه بخطار نایابی و از بین بردن بته های آن اقدامات ازم ازم نموده و می توانند اضرار مواد مخدر و مسکر از این مواد مسکر و مخدر، نه آور بوده و متنکی را بار می آورند و این حالت بر مرکز تعقل و اصابات ملی وارد می شود، شخص را از حالت عادی و نورمال خارج و در گفتار و کردار او اثر وارد می نماید.

پذین ترتیب نه تنها نوشیدن شراب و استعمال جرس، تریاک، آفه و هروئین حرام و متع بوده و دین مقدس اسلام مسلمین را از استفاده آن منع نموده، بلکه هر نوع تجارت خرد و فروش، عرضه، تقاضا و تولید آن را بد و ناروا دانسته و نظر به اضمار صحی، اجتماعی و اقتصادی از این قرار داده است.

ع.و. (متین)

فجاج و استعمال مواد مخدر و مسکر و زرع بته کار، حشیش و سایر بته های مولن نشانه آور از دری زمان اورده است. بوجود آمدن پاندهای اقتصادی پیش از این اسلامی با معناد ساختن میلوشان انسان چهت بدست آوردن و تروت هنگفت و منافع غلیظ زینه زرع، تولید و توزید، صادر خوب، فروش و انتقال مواد مخدر اسلامی باعث ساخته است.

صرور و تجارت نه تنها مرگ سفید به یکی از در ناکرین فاجعه جوان و به مثابه یک خطر مهلاک در پایپ بشیریت قرار گرفته است.

طبق ارقام و احصایهای متعدد، کشورهای اسلامی باعث شد قایل ملاحظه را نشان داده است

تعداد معتادین روز تا روز افزایش یافته و این امر باعث ایجاد نگرانی در سطح بین المللی گردیده است زیرا ساکنین جوان بیشتر خصوصیات جوان را خطر مهلاک و جدی تهدید مینمایند.

فجاج و استعمال مواد مخدر که حتی نسبت به تجارت سلاح نیز سود آور است در حال حاضر یکی از پر در آمد ترین و بای متفقین بین نوع تجارت های غیر مشروع را در جهان تشکیل داده که بتوسط پاندهای بزرگ و شیکه های عظام بین المللی سازماندهی شده است. که این پاندها و شیکه های در سراسر جهان با همکاری و مساعد ساختن زمینه های فعالیت آنها بعضی از مخالف و مجامع با نفوذ سیاسی و اقتصادی با داد رفعه های بزرگ طوری عمل مینمایند که بوجود تداهی از اتفاق آشنازه ملی و بین المللی و مبارزه علیله آن گفتدی نا پیش آن گشته و مورد تعقب قرار داده میشود.

موجودیت پاندها و شیکه های قجاجاقیران و زد و بند های مربوطه، سبب آن میگردد تا زرع، تولید، بروز صدور، تورید، توزیر، فروش، عرضه و حمل و نقل این مواد زهناک و کشند تحت حمایت آنها روز تا روز نموده.

زمینه اعیاند افراد پسر خاصت این بیکار را مساعد سازد.

زرع، تراویک غیر قانونی و استعمال مواد مخدر در حال حاضر منحصر به یک یا چند کشور جهان نبوده، بلکه تمام کشورهای جهان این مرض مهلاک رفع مفهود باید این مرض کشورهای وارد کنند، و مصرف افغانستان و رویسه مذاکراتی را انجام داده است.

دایدرز د نریوالی ورخی په مناسبت

ایدز: ده نریوالی مصبت

زیات نومونه نور هم لري مکر ایچ.ای.وی. اوس په تول نری کنی نریوال نوم په دول مثل شوي دي. کله جي خوک د ایدز پر ناروغی اخته شی نود ایچ.ای.وی ویروس جي د ایدز عامل دي. لمري د انسان د ماغی سیستم باندی حمله کوي. چه روسته بیا دغه ویروس د دفاعی سیستم د T-helper Cells حجراتو کنی تول جنکی مواد له منځه وری او انسان نه باوخي د وجود دفاعی سیستم له منځه وری او انسان نه باوخي د مختلفو انتانی نارغیو له خطر سره مخامنځ کبری بلکه دفاعی سیستم د انسان دومره کمزوري کوي چه د عادي نارغیو په مقابله کبپی مقاومت نشی بشودلی او په نېجې کنېي ناروغ د مرگ په لور جنک قدمونه بورته کوي.

د ایدز ناروغی خنکه خپریو؟
طبی خپریو شودلی ده جه ایچ.ای.وی. ویروس یا ایدز له دری لارو خخه انتقالیو:

۱ د جنسی اړیکو په وسیله، له هنټی سره چې ایچ.ای.وی. ککرو، چې دا د ناروغی له تولو عامه لاره ۵۰.

۲ به ویروس ککری وینی د تیرولو او یا د طبی وسایلولکه پیچکاری اوستنه د استعمال په وسیله.
۳ دیدابست په وخت کې د ویروس لرونکی مور خخه شدو له لري ما شوم ته انتقالیو.

تداوی:

ایڈز یو داسی خطرناکه ناروغی ده چه تر اوسه پوری بشربت د علاج خخه عاجز دي. دا ناروغی په حقیقت کې د وجود دفاعی سیستم مقاومت د امرا ضوه په مقابله کنېي له منځه بیاپی او بالاخره د عادي ناروغیو د لاسه د انسان د مرگ سبب کړخی. تر اوسه پوری د طبی علم خپریکې په دی نه دی تو ایندلی چې د دی ناروغی لپاره درمل او یا واکسین جور کړي. تر اوسه پوری ده شومره درمل د ایدز د تداوی لپاره جور شوي دي کومه خاص نتیجه نه ده ورکړي. مکر اوس د نری د پرمخ تللي هیوادونو طبی خپریکې په دی هڅه کې دی چه د انسان په بدن کنېي داسی دفاعی حجرات په منسوعي دول جور او د انسان بدن ته د واکسین به دول زرق شي تر خود ایدز او کینسر غوندي خطرناکو مرضونو

په دی ناروغی اخته دی همدارنکه په غرسو هیوادونو کښې هم دغه ناروغی په جنکتیا سره خبرېږي.

د ایچ.ای.وی ویروس باندی اخته ملکونه زیاتره د افريقا، امریکا، اروپا او اسيانی ملکونه دي. په خاصه توګه افريقيا هیوادونو وکړي په دی ناروغی زیات کتر دي. تقریبا د افريقا (۷۰%) وکړي د ایدز په ناروغی اخته دی. پخوا د سرو په نسبت نېغې په دی ناروغی زیاتی اخته کیدي چه اوس په تولونړي کښې تقریبا ۲ میلیونه نېغې د ایچ.ای.وی په ویروس اخته دی. علاوه پر دی مشمولانو هم په دی ناروغی اخته دی چه د نری زیات له یو میلیونه مشمولانو په دی ناروغی اخته دی همدارنکه په ۱۹۹۱ کال شپر لکه کسیونه د مشمولانو. زیاتره مشمولان د اخته شوي مورګانو نه له پیداښت نه وروسته او د تیروکالو به واسطه په دی ناروغی اخته شوي دي. تر اوسه پوری یو میلیونه مشمولان خپل یو یا دواره مور او بلار د لاسه ورکړي دي.

ایڈز خه شی دی؟ Acquired Immune Deficiency Syndrome (AIDS)

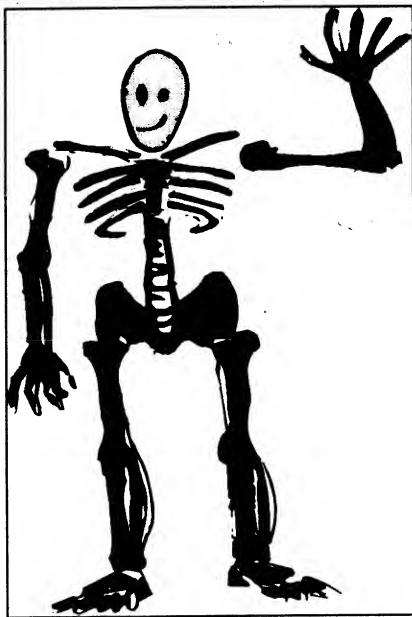
یو ویروسی ناوره ناروغی ده چې پېښې په توله نری خو زیاتره په پرمخ تللي هیوادونو کښې زیات لیدل کېږي. دی ناروغی ته (Syndrome) سند ورم خکه وبل کېږي چه په دی ناروغی کې د دیرو ناروغی نېښې نبانی وي.

د ایدز ناروغی د لمري خل لپاره د امریکا په Los Angeles شار کښې په کال ۱۹۸۱ کښې د طبی ماهريونله خوا تشخيص شوه. مخکۍ له دی نه دا ناروغی په پلزېک کښې په کال ۱۹۷۹ کښې پېډا شوي وه.

تعريف: ایچ.ای.وی. Human Immune Deficiency Virus (HIV): یو ویروس دی جي سبب د ایدز کېږي. د ایدز ناروغی د دغه ویروس په زريعه خپریو. ایچ.ای.وی ویروس نوم د لمري خل لپاره په کال (۱۹۸۲)، کښې د فرانسی په پایخت فارس شار کښې د طبی ماهريونله خوا ورکړل شوچې په دیر کم وخت کې په مختلفو نومونو و نومول شول، خو وروسته ورنه یو نوم HIV (ایچ.ای.وی). غوره شوه. دیر

د سمبر د میاشتی لوړري نیټه د ایدز نریواله ورخ بلل شوي ده، چې هر کال د نری په دیرو هیوادونو کې نمانځل کېږي. ۱۹۹۵ کال د دسمبر لوړري نیټه هم د ایدز د ورخ په نوم په دیرو هیوادونو د افريقا، اروپا، امریکا او ايشا کښې د ایدز ضد مبارزه تر عنوان لاندی و نمانځل شو. د صحی نریوال سازمان د یو اپور له مخی په توله نری کښې تقریبا (۵۵٪) میلیونه وکړي په ایچ.ای.وی. ویروس اخته او زوند کوي چه له دی جملی خڅه بوازی تقریبا (۵۵٪) وکړي (۲۵-۱۶) کالو په عمر په دی ویروس اخته دی. د ایدز ناروغی د خپریدو انداره په هره دقیقه کې پنځه ته خوانان چه عمرونه یې (۴۰-۲۴) کالو په منځ کې وي په ایچ.ای.وی اخته کېږي. همدارنکه په هره ورخ کښې (۷۵٪) وکړي په ایچ.ای.وی اخته کېږي. د نری د نیمو خڅه زیاتی نوی پېښې په خوانانو کې مینځ ته راخې. په بل عبارت لو تر لوه د نری د ایچ.ای.وی هیوادونو د نفوس له ۳۰٪ خڅه زیات پې خوانان ده. دی. ایچ.ای.وی ویروس کوم چه د ایدز ناروغی مهم عامل

د نری صحی سازمان د یو اپور له مخی کله چي دغه ناروغی منځ ته راځلی ده تقریبا ۶۰ میلیونه وکړي د دی ناروغی له کبله مره شوي دي. او په تیرو خو کلونو کښې تقریبا (۲۵-۳۵) کالو په عمر مره شوي دي. او په تر ۱۹۹۷ د دی پایه ۱۱.۷ میلیونه وکړي د ایدز له کبله مره شوي وو. همدارنکه د ۱۹۹۷ کال تر باي پوری ۴۲.۳ میلیونه او په کال ۱۹۹۸ تر پای پوری ۵۵.۳ میلیونه وکړي د ایچ.ای.وی. ویروس ککر شوي وو. له ۱۹۹۹ تر پای پوری ۵۵.۳-۸۰ میلیونه ککر شوي وکړي اتکل کیدی شي او په ۲۰۰۱-۲۰۰۰ کال کښې په ۸۰-۱۲۰ میلیونه وکړو د اخته کیدلو امکان شته. په صنعتی او پرمختلونکی هیوادونو کې د ایدز د پښو شپږ د ویروس ضد درملو د استعمال او د وقاریو خبرتیاوله کبله دیر کمښت راځلی دي. د نری ۹۵٪ پرمخ تللي هیوادونه

د دلونو او روغتیابی مرکزونو مسنولیت دی چه د ایدز خطرناکی ناروگی د مخنونی لپاره به خجل هیساد کښی و ګروهه د ایدز د ناروگی به هکله معلومات او خبرداری د میدیا له لاری لکه تبلوبیز، راهبو، اخبار، مجلی، پوستري، پوهنتونو، مکتبونو او همدارنکه د ژوند به مختلفو خایتو کښي ورسولي شی همدارنکه د روغتیابی مرکزونو مسنولیت دا هم دی چې د وښي ورکول او وښه اخيستل کنټرول کري. او اړه ناروغانوونه پاکه وښا مهبا کړاي شي. او به تولو روغتیابی مرکزونو کښي طبی وسائل به بهه ډول پاک او معقم کري. پورتنی لاري د دی خرگندونکي دی. چې د ایدز مخنیو ممکن او اسان دی.

دا وبروس له دی لارو خڅه نه خپږوي:

دلاس ورکولو په وسیله.

ديو خاى اوسيدلو په وسیله.

ديو خاى لوبو کولو په وسیله.

ديو خاى خرلوبه وسیله.

همدارنکه دا وبروس ددوډي، اوپو، دتشناب او خان مینځلوا دوسایلو، پیالو خزندواو خاروښو په وسیله نه خپږوي.

محمد ایوب صافی

محصل صنف سوم پوهنځی طب افغان پوهنتون

دغه مانع وکړي. دغه حجرات T cells با Killer cells د. چه دغه حجرات د اسان وجود کښي د مختلفو اور ګائز مونو په مقابل کښي یونوي قوي دغه معاافي سیستم جوروه وي. او به نتیجه کښي د اسان دغه معاافي سیستم د ایچ آی. وي. وبروس په مقابل کښي بسوکوي دغه مانع وکړي. علاوه پردي خني دواکاني لکه Zidovudine د وبروس ضد دوا ده چه ایدز باندی اخته ناروغانو د زیات ژوند د تیرولو لپاره استعمالیږي.

ناروگی مخنیو:

د ایدز د ناروگی د مخنیو یوازنې لاز، وقايه ده، چې د تولنه خصوصاً خوانان باید په دی وبوهول شي چې دی ناروگي یو بل ته خنکه لکپري.

لکه چې مخکي هم ووابل شو چه د ایدز ناروگي یوازي له دری لارو انتقال کوي که چېري د دغه لارو خڅه خان وزغورل شی نود ایدز د خپریدو خڅه مخنیو کېدي شي. لوړۍ باید د جنسی اړکو خڅه خان اوستانلي شي. دوهمه لار په وبروس ککړي وښي د تیرولو خڅه خان وزغورل شي. د ژوند ملکري باید یو بل ته وفادار وي.

دریم وکړي باید د مخدرا تو له استعمال خڅه خان لري وساتي.

د بېت خو حقوق د اسلام

څخه روایت دی یو سری رسول اکرم (ص) ته عرض وکړ غواړم دخداي به لاره کې جهاد کړم، انحضرت (ص)، وفرمایل توردي ژوندی ده سری ووپل هو پېغښیر اکرم (ص) وفرمایل دخبل مور ملازمت او خدمتکاری وکړه چې همدلته جنت دی. هغهوره چې اسلام بېخی ته اهمیت قائل شوی دنري په هېڅ قانون کې مساوی نلري په دی شرط چې انسان داسلام مقدس دین له اصولوا او زشنونو خبر شي او دهه سره اشنانۍ ولري. لوی خدادی (ج) دالنسا په سوره کې فرمائی "دڅبلو بېخو سره په بهه وجه معاشرت او روپه وکړي".

داسلام مقدس دین بېخونه دير حقوق ورکړیدي خو په

داسي حال کې چې بېخی هم داسلامي معاشرت سره خانونه عبار کړي او هنې ته احترام وکړي.

ښخه داسلام له نظره چې کوم لور موقف لري دهه مدي حقوقو خڅه په سالمي استفاده سره کولای شي خان ته له وقار او عزت خڅه دک ژوند غوره او دخبلی تولنې به جورولو کې دفعال رول او وندی خڅه درېخ ونکړي.

شمييم انوري

حضرت محمد (ص) عملا د لونو سره خاص محبت او پر هفوی خاصه مهرباني در لوده بېخی ته داسلام په شريعت کي دېرلور مقام ورکړ شویدي.

قرانکړیم دلقمان په مبارک سورة کې فرمائي "دانسان لپاره توصیه شوی چې دخبل مور او بلارسره په دېر احسان او شبکنه سلوک وکړي خکه مور دحامله توب په دوران کي دخبل ماشوم ستونزی ګاللى او هنوي شي تغديه کړي په زحمت او رنج سره نې وضع حمل تیره کړي او په دير ستونزونې خبل ماشوم روزلى دی".

په دی ايات کې دېخني اهمیت او ارزشت او مشقتوونه په بهه توګه تصریح شوی دی چې هفه (نارینه) نشي تحمل کولای.

له ابن مسعود (رض) خڅه روایت شوی دی: یو سری رسول الله (ص) ته راغي او دهدایت غښتونکي شواو وي اوپل چې دېنکنی او نیکي مستحق خوک دی چې ور سره نیک سلوک وکړم.

رسول مقبسل (ص) و فرمایل: "ستا سور "سری دری واري تکرار کړه هر وارني ووپل "ستامور" او دوروستي خل لپاره نې و فرمایل "ستا پلار" د اې امامه (رض)"

که تیرو پیوپو او تاریخ ته یو لنډن ظروا چوو و به ګو رو چې دغه لطف او مهربانه عنصر (ښځي) خومره ظلمونه او نادودي منی او ټويکړي دی چې هنه تسوں له علم، تحصیل او منطق خڅه لري دی ولی په مقابل کې داسلام مقدس دین دېخني مقام ته خومره ارزش ورکړي او دير زیات بریالتبونو ئې وړی برخه کړي او هنوي ته ئې لور انسانی عظمت ورکړیدي او ده هوی خان نې له مرګ خڅه وزغورو او دنر سره د ژوند به کارونو کې دېرخو اخیستو حق ورکړي. داسلام مین دین نارینه ته توصیه کوي چې باید یو ساله ابرومندانه ماحول چې دېخني په میل او علاقې وي هنوي ته جوړ کړي دلپاس، مسکن، خوروا د ضرورت په موقع کله کله هم باید خدمتکاره هنوي ته امامه کړي.

مسلمانانو ستر پېغښیر (ص) مسلمانانو ته خطاب کې داسي فرمائی: "بعضی سری دی چې دېخبلو بنځسوره سه سلوک او نیکه روپه نلري، بدی دی وي په هنوي چې دېختو حقوق نه رعایتو".

صفحه

شناخت

ظاهره ترازی

قرن حاضر

برای هنوز ها گزیده شده اکنون نقش تغذیه در جلو گیری از امراض ساری به عنوان یکی از راه های احتمالی کاستن از سرایت مرض ایدز تحت مطالعه دانشمندان طب قرار دارد. ویتامین (A) ممکن است بتواند بخشی از زرادخانه مورد نیاز برای مبارزه با (HIV) را تشکیل دهد. که انتظار برده می شود بین ۵-۴ میلیون کودک را تا اواخر قرن جاری به امراض مختلف ساری منجمله مرض ایدز مبتلا سازد.

یک مطالعه طبی در مورد زنان مبتلا به (اج-ای-وی) در کشور ملادویسا که در سال (۱۹۹۸) صورت گرفت نشان داده است که (۷۳%) کسانی که در دوران بارداری به کمبود ویتامین (A) مبتلا بودند (H.I.V) را به کودکان خود انتقال داده اند. در مقابل تنها (۹%) زنان مبتلا به (H.I.V) که مقدار کافی ویتامین متذکر را گرفته بودند، این مرض به اطفال شان انتقال نگردیده است. طبق یک تحقیق دیگر در (۱۹۹۹) و (۹۹۹۹) د ریکی از مراکز صحی اتریش نشان داد که تمرکز (H.I.V) در شیر مادران عدم کمبود ویتامین (A) به مراتب بیشتر از مادرانی است کی وضع شان از نگاه داشتن ویتامین (A) بهتر است.

جلوگیری از مرگ مادران هنگام ولادت: مرگ و میر زنان حامله حین ولادت از نگاه اجتماعی، اقتصادی و صحی یک فاجعه تراژدی است، زیرا اکثریت (۶۰۰۰۵۱) واقعه مرگ مادران در یک سال در جهان امروز وقایه پذیر میباشد، زایمان هاتوانم با مشکلات بیشتر در مادرانی اتفاق می افتد که در دوران کودکی رشد ناقص کرده اند. دانشمندان طب را عقیده بر انست که کم خونی ممکن است، حداقل سبب (۲۰%) تلف شدن مادران هنگام ولادت گردد. در حال حاضر برنامه جلوگیری از کم خونی زنان حامله رویدست است، اما این بسندیده نیست لازم است تا پروگرام های متمم ایرن فولیت (Iron/Folate) را موثریت بیشتر بخشیده و گام های استوار به مقصد تداوی و وقايه ملاریا و مرض کرم روده که سبب کم خونی زنان بار دار میگردد برداشته شود.

تحقیقات طبی نشان داده است اصلاح وضع تغذیه زنان حامله ایکه مقدار کافی ویتامین (A) نمی گیرند. به طرز دراماتیک

سویه مرگ و میر مادران هنگام زایمان را کاهش میدهد.

کمبود وسیع جست در میان زنان کشور های در حال رشد بطور روز افزونی شناخته می شود که با تمدید دوره درد زایمان ارتباط دارد که خطر مرگ را افزایش میدهد.

هم چنان کمبود ایودین در زنان خطر و لادت های مرده و سقط جنین هارا افزایش میدهد. تحقیقات نشان داده است که در اثر کمبود زیاد ایودین، ممکن است مرگ و میر مادران هنگام ولادت در اثر هایپوتایroidیسم (Hypothyroidism) افزایش یابد.

همچنان یک تحقیق تازه در امریکا نشان داده است زنانی که اطفال شان را شیر میدهند خطر مبتلا شدن شان به سرطان پستان در دوره قبل از ختم قاعده گی کمتر می شود و تا هر اندازه که دوره شیردهی بیشتر باشد به همان اندازه این خطر کمتر می شود.

مطالعه اخیرا نشان داده است که متمم کلسیم خطر فشار خون در هنگام حاملگی را که ممکن است سبب مرگ شود، نمی کاهد، مگر یک عدد از دانشمندان به این باور اند، در نواحی ایکه زنان به کمبود شدید کلسیم مواجه اند این متمم ممکن است خطر مرگ را کاهش دهد.

اکثر دانشمندان طب را عقیده بر ان است که کمبود فولیت (Folate) که در صورت موجودیت در نخستین ماه حامله گی سبب زیانهای در سستیم عصبی نوزاد می شود، ممکن است خطر مرگ و میر مادران هنگام زایمان را افزایش دهد و سبب کم وزنی در نوزاد در هنگام ولادت شود.

کمپوتوری ساختن سروی های کمپونی الات بر قی قابل حمل و نقل هیموگلوبین متر (Haemoglobinometre) اکنون کمک می

ماموریت است. این تماس به سلسله مراتب ارتباط نداشته بلکه رابط وی صرف در روابط قانونی و تفاهم متقابله ماموریت مبني بر حسن پیش آمد و روابط ذات‌الбинی اداری میباشد که همه این ارتباطات داخلی بوده میتوان آنرا زیر عنوان ارتباط مامور با اداره کننده گان خلاصه نمود و در مقابل هر مامور یک نوع ارتباط خارجی را داراییاشد.

ارتباط خارجی عبارت از ارتباطی است که مامور با اداره شونده گان میداشته باشد، نه با اداره کننده گان.

قابل تذکر میدانیم که علمای حقوق اداره اکثرآ روی موضوع (رابطه مامور و آمر در اداره) ارزش بس بزرگی را قایل اند زیرا این ارتباط (ارتباط آمر مافق با مامور زیر دست) را در حسن تفاهem عامل بزرگ پیشرفت اداری و همچنان درک و کشف استعداد مامورین زیر دست و حسن انتظام داخلی اداره میدانند و میگویند هر گاه خواسته باشیم، خوبتر و سالمتر یک هدف اداری را تعقیب نمایم، بهتر خواهد بود آمرین در نحوه کار خود با مامورین زیر دست خویش بر شیوه و روش دیموکراتیک توسل ورزند، زیرا با این سلوک و روش میتوان مهارت، استعدادهای نهفته مامورین زیر دست را و همچنان تمایلات فکری و انگیزه های درونی آنها را درک و قسمآنرا متکی بر ارزش قدرت و توانایی شان در کانالهای صحیح و درست سوق داد، هرگاه این روش به طور سالم و سیستماتیک تعقیب گردد، به مرور زمان نیاز اداره مبني برداشتن آمرین با کفایت و کارفهم روز به روز کمتر شده و اشخاص کارفهم و پرلاش آمریت قرار گرفته و با این ترتیب

علمای حقوق اداره معتقد اند که اداره به مفهوم محل کار و یا ساختمانی است که عدادی از کارمندان مصروف اجرای وظایف و مکلفیت های اند که از جانب مقام های مافق به آنها سپرده میشود.

این وظایف داخل یک نظام از مقام آمریت متکی به سلسله مراتب به مقام های پائین تر تعویض میگردد، دوام این جریان ساختمان اصلی یک اداره را به میان آورده است. هنگامیکه در شکل چنین ساختمان ها متوجه میشیم به ساده گی در میاییم که در داخل این ساختمان ها یک نوع نظم و دسپلین در جریان بوده و مکلفین که در جریان این حرکت قرار دارند به دوکتگوری تقسیم شده اند: آمرین و مامورین. در لسان حقوق اداره به هر دوکتگوری میتوان اسم مامور را اطلاق نمود. اما در داخل سلسله مراتب اداری در جات مشخص موجود است که رتبه اداری را برآمریت و ماموریت تفکیک و تقسیم مینماید که هر مامور میتواند در کتگوریهای مشخص سمت آمریت را داشته و در عین زمان در داخل یک تشکیل عمودی اداری میتواند حیثیت مامور (زیر دست) را نیز به خود بگیرد. بدین معنی که موقف وی در برابر آمرین مافق وی پائین تر بوده و در برابر آمرین وی حیثیت آمر ما فوق را دارد میباشد این سلسله مراتب البته متکی بر قانون هر مملکت الی آخرین رتبه ماموریت را احتوا میکند، لزم است متذکر شویم که ارتباط وی از نظر ماموریت صرف در همین نقطه، بلکه در تعاملهای چند جانبه دیگر نیز تماس ارتباطی دارد و آن عبارت از تماس با مامور همتبه وی یعنی تماس افقی

کند که خون از انگشت دست به آسانی به یک ماشین انتقال داده شود طی چند ثانیه سویه هیموگلوبین خون در یک صحفه درجه دار ظاهر می شود. این ماشین ها سبب بلند رفتن از ابعاد مختلف پرابلم کم خویش می شود.

طريقه های جدید جلوگیری از کم خونی تحقیقات زراعتی تلاش دارد غله های اساسی را انکشاف دهد که دارای محتوای مکرونوترینت های بیشتر باشند و یا جبویاتیکه دارای مواد تخریب کننده محتویات منزال های کمتر باشند. گروپ مشورتی تحقیقات زراعتی بین المللی، که از ۱۷۱ هرکز تحقیقی متشکل گردیده است کوشش های بین المللی در زمینه افزایش محظوظ مکرونوترینت های شش غله عمده را هماهنگ می سازند. این شش غله عبارت اند از برنج، گندم، جواری، لوبيا، نخود و کاساوا. این غله های هم اکنون در کشور های پیشرفته جهان تولید می شوند.

ترجمه: مریم داعاگوی

باشدند و هیچگاه راضی نیستند بدون موجب آزادی های طبیعی شان محدود گردد. هر گاه خلاف توقع چنین پیش میآید که شخصیت و عزت نفس آنان مورد احترام واقع نمی گردد پس واضح است که در برخورد و عملکرد انها اثر منفی بوجود آمده، محیط کار و فعالیت اداری آنها را نیز تحت تاثیر قرار داده قوای فکری و دماغی انها که جهت پیشبرد امور باید به مصرف برسد، بیشتر به مقاومت وصف ارایی های انتقام جویانه به مصرف رسیده، یک نوع بی علاقگی مخصوص در نحوه کار مامورین ایجاد می گردد. ازین رو علمای حقوق اداره را عقیده بران است تا امرين اداره در تشخیص چنین نواقص هر ان متوجه بوده و با بررسی های عمیق و دقیق از تبارز همچو عوامل جلوگیری نموده، زمینه حسن تفاهem را چنان عیار سازند تا روابط امر و مامور در قبال انجام وظایف محوله اداری مطین و با حسن نیت مستحکم و استوار باشد.

عبدالوکیل احمدزی

متناسب است با شخصیت آمرین اداره. زیرا آمرین عبارت از منسوین اند که از نظر سلسه مراتب بالای تعدادی از افراد داخل در آن اداره نظارت داشته و مسؤول انجام وظایف آن، میباشند. هر گاه آمرین موصوف بالفرض با تسل به خشونت آمیز و سخت گیری وارد نمودن فشار عليه مامورین زیر دست خود رفتار نمایند، ولو مامورین زیر دست، نظر به یک سلسه ملحوظات نتوانند مخالفت کنند و یا صدای اعتراض و نارضایتی را بلند نمایند با آنهم نباید اطمینان داشت که امور اداری در چنین یک اداره به شکل مطلوب در جریان میباشد.

ناگفته نباید گذشت که جریان امور اداری طوریکه امروز مطلوب و نتایج آن مشمر و قناعت بخش است در گذشته ها نبود، زیرا کسانی که دریک چهار چوکات دولت مصروف پیشبرد امور دولتی و یا غیر دولتی اند اشخاص تعليم یافته با درک و با احساس جامعه به شمار میروند و آنها چه در موقف بالا و چه در پست پانین ایفا وظیفه میدارند توقع دارند تا در اداره و محیط کار خویش مورد احترام

بین مامورین یک اداره (بزرگ و یا کوچک) نوعی از حسن همکاری و هماهنگی متقابل بوجود امده از اتفاق وقت نیز جلوگیری بعمل میآید.

(کایت دیویسی) در اثر معروف خود (رابطه انسانی) میگوید: (امرين اداري تنها به پوشیدن یونیفورم امriet نمی توانند طبعت خود را تغییر دهند، بلکه آنها باید خود را با تکنیکها و مهارت هایی که لزمه یک امر و یا آمریت میباشد، ملبس سازند). همدست با این تعریف میتوان گفت:

که مهمترین عنصر تشکیل دهنده یک اداره سالم عبارت از افرادی اند که مسؤولیت و وظایف مختلفه آن اداره را به عهده دارند، نتیجه کار و فعالیت هر آمر بستگی کامل به سعی و کوشش مامورین زیر دست آنها دارد یک آمر خوب زمانی میتواند از فعالیت اداری خود نتایج مثبت و قابل قبول حاصل نماید که حس همکاری و فضای همبستگی را در ارتباط با آمریت و مادونیت بین مامورین زیر دست خود بوجود آورده و از استعداد آنها به نفع اداره به طور شاید و باید استفاده نماید.

امرين مجبوب و کار آزموده، سعی می ورزند تا در داخل اداره یک فضای صمیمیت، اعتماد و همکاری را بوجود آورده و با جلب همکاری مامورین زیر دست بسا کارهای مشمر و ارزشمند را انجام دهند واضح است هرگاه روابط اداری مامورین متکی به پرسنل های دیموکراسی باشد، نتایج کار مبنی بر تشریک مساعی و تحقق بخشیدن به اهداف اداره مذکور متناسب با مثبت و اطمینان بخش بوده و این روش همیشه،

قلم، در فرشته‌سازی

نوشته: حجت

سکه های
کوچک

سبزی خنجری فرورفتہ در سینه سلاہ
تحجر و ظلت.

به گواهی تاریخ، زمینه های بزرگترین
گهواره های ابریشمین سعادت، مانند
کودکان بی خبر از غم و رنج هستی، به
آواز لالی و جادو به خواب بیرونند. آخر این
ملت، با وجود هزاران مشکل و درد،
طولانی تراز هر قوم و تباری در خواب
بوده است و اینک که تازه میخواهد از
بستر این خوابهای بی ثمر سریلنڈ کند،
مالیدن چشم های خواب آلودش زمان
طولانی تری را به مصرف کشیده است. در
چنین حالتی خبره نی زلال قلم باید بلند
کننده نی فریاد آگاهی و درفش بیداری
باشد.

با دریغ و درد، سرزمین ما به محل
چنانچه قلم در ذات خود بیرق آگاهی
عفریت جنگ مبدل شده و درتب جنگ می
ملت هاست. قلم می تواند به هر کوچه و
برجی ستاره حمل کند و چراغ بیافروزد.
قلم می تواند در چنین شامگاهی دریچه
بسوی صلح سراسری، قلم های کشاورز
طهارت و شرافت باید به شمشیر رهایی از
جنس فرد و یقین مبدل شوند و سینه سیاه
خفاشان خون آشام صنعت را بشکند و
صلع و آزادی را از اسارت بیست ساله
رهایی بخشنده، زیرا جنگ هرگز ارزش نمی
آگریند، بلکه ذاتا دشمن ارزشهاست.

سرزمین ما گویی غلامی است، که
پیوسته شلاق میخورد و زخم بر میدارد.
به تعییر روش نتر، جامعه نی ما خود به
زخم خوبی مبدل شده است. با این حال
دست و زبان منزه یی قلم، باید مرهم
گذار این زخم خونین باشد.

آری، ذر روزگاری که ملت ما با آنکه از
هر سلول زخمیست و غسل تفرقه،
گرسنگی، جهل، و مصیبت یک نفس
دست از گریبانش بر نمیدارد، غافلانه در
خواب است، وظیفه یی خاص قلم چه
خواهد بود؟ به گمان، قلم در نخستین
قدم، برگردۀ گاه این خواب ناهنگام، باید
درسیما و هیئت بیرحمانه ترین شلاق
ظاهر شود. زیرا دگر زمان بیداری فرا
رسیده است و اگر بیشتر ازین در خواب
بمانیم، دست عفریت تباہی، شاید
کمترین علایمی را که از آبرو و حیثیت
انسانی برای مان باقی مانده است. از
میان بردارد.

به شهادت تاریخ گذشته و امروز
افغانستان، نه ((مدینه نی فاضله‌ی
افلاطون)) است و نه ((باغ اپیکون)) که

به مناسبت مولود مسعود سور کائنات

جامع شان اساس تمدن اسلام را بوجود آورد.

آنحضرت بالای مسادات، برابری و برادری بین مسلمین و مومنین تأکید زیاد می فرمودند.

چنانچه می فرمودند «مومن کامل کسی است، آنچه را که برای خود میخواهد برای دیگران نیز بخواهد و چیزی را که برای خود نمی پسندد به دیگران هم نه پسندد». برای اینکه مسلمان تحت نفوذ این مفکوره براه خیر، صلاح و نیکوکاری هدایت شوند، تنها به گفتار نیک اکتفا نمی نمود، با اعمال و گفتار نیک نیز درس نیکوکاری می آموخت، همواره از تکبر، تفاخر و تظاهر نفرت داشت. در مجالس و محافلی که اصحاب حضور داشتند همه وقت در انتهای مجلس می نشست، با آنان دوستانه گفتگو می کرد. اطفال آنها را در کنار خود می نشاند و با آنها سخن می گفت، در سلام پیش دستی می کرد و اگر در هنگام نماز کسی نزدیک آن حضرت^(ص) می نشست نماز خود را زود به پایان میرساند، تا زودتر به رفع احتیاج آن نیازمند بپردازد، در ایام و اوقات عادی گشاده جبین و متbum بودند، با ساکنین خانه در امور خانه و کارهای روزمره کمک می کردند، در

چنانچه در طول دو دهه جنگ با شکوه ترین ارزش‌های فرهنگی، اقتصادی و تاریخی جامعه ما به تاراج رفته و آبروی جهانی، و حدت ملی، تمامیت ارضی و حیثیت بشری ملت ما زیر سوال قرار گرفته است.

تجربه نشان میدهد که برای باز آفرینی مدنیت های شکوهمند جوامع بشری بزرگترین توانایی ها در زبان و بازوی قلم تمرکز یافته است. اگر کلیه قلم های با درد و احساس در راه بسیج نیرو های سازنده و سالم بکار برد شود ارزش های از دست رفته دوباره به دست خواهد آمد. سرزمین مابه کشتی شکسته یی مبدل گردیده است که هر آن هجوم غولاب ها و نهنگان گرسنه مرگ، حیات بیمارگونه آن را تهدید می کند و احتمالات غرق شدن ش را بیشتر می سازد. با این وضع دگر زمان در ساحل نشستن و به حال غرق شده گان اشک تمساح ریختن سر آمده است. اینک

وقت آن فرا رسیده است که در مقابل امواج و یورش سیلا布 های قهار چنان کوهی چون پولاد و ایمان قد افزاییم و همه ای قلم های مومن و غیر قابل فروش را متعددانه پرچم مقاومت سازیم. به امید هم زیانی خامه های شهیم و هماهنگی افکار در دمند و شهیم. بهتر است گفته شود که قلم مفسر زنده گی است، قلم تصویر گر جلوه های خوب آفرینش است و وسیله ایست که در جهت تعالی روح انسان های دریند به سوی قله های بلند اخلاق و انسانیت. رسالت قلم فصل کردن اجتماع مخاطیان نیست، بلکه وصل کردن روح های متفرق و پریشان جامعه است که می شود با استفاده بهتر از آن به اهداف خویش نایل آئیم.

نمونه از سلوک

پیامبر بزرگ اسلام

نا سزا و زشت گفتن نیست کار عاقلان

وزیرای نرم گفتن شد زبان بی استخوان

آنگاه که نور آفتاب جهانتاب دین
قدس اسلام تاییدن گرفت، تمام
ذرات عالم را یکسان نور بخشید، از
عالی بالاتا پایان از سطح زمین تا قعر
دریا، از گوینده تاجنبنده این کره
خاکی از فیوض این دین مستفید
گردیدند و رحمت بی منتهای خداوند
متعال شامل حال همه گان گردید.

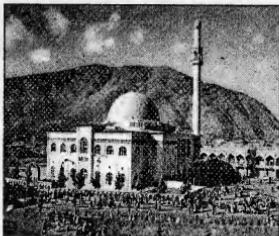
- پیامبر بزرگ اسلام حضرت محمد^(ص) دنیای پر از فتنه و فساد را در
مدت ۲۳ سال رسالت خویش گلستان
راستی و حقیقی گردانید، حضرتش
کاملترین نمونه فضیلت جهان هستی
و عالم خلقت بودند، بدون شک از
لحاظ خصوصیات اخلاقی مانندش در
تاریخ جهان دیده نشده است. تعلیمات

یا محمد

میرا از صدق دلها آرزوی
میرا از آرزو ها جستجوی
تویی اوح بلندی های قدرت
لو غیر ادم و هم ایروی
گلستان که سرمایش قدرت
طرافت بخش عطر و زنگ و بوی
وحیان جهان آفرینش
زه ریک نازنیتر خوبی
له خلق خوش بـ اخلاق حمده
ذلکان جهان با الله نیکویی
تو اسر رحمتی موج طراوت
گل پیغمبرده را حسوس نمودی
به صحرای قیامت نزد داور
سفع امتنان بـ گفتگوی

نشسته بود که مرد یهودی وارد شد،
هنگام ورود به جای اسلام و علیکم
گفت: «الام عليکم» (مرگ بر شما).
طولی نکشید که یکی دیگری وارد
شد. او هم به جای سلام گفت «الام
علیکم» معلوم بود که تصادف نیست،
نقشه است که با زبان رسول اکرم (ص) را
آزار دهد، عایشه (ص) سخت
خشنک شد و فریاد برآورد که «مرگ
بر خودشما و.....»
رسول اکرم (ص) فرمود: ای عایشه ناسزا
مگو، ناسزا اگر مجسم گردد بدترین و
رشت ترین صورت ها را دارد، نرمی و
ملامت و بردۀ باری روی هر چه
گذاشته شود آنرا قشنگ و زیبا میکند
و زنست مبده و از روی هر چیزی
برداشته شود از قشنگی و زیبایی آن
میکاهد. «مرا عصبی و خشمگین
شدم؟»
عایشه گفت: «مگر نمی بینی یا رسول
الله (ص) که اینها با کمال و مقاجع و بی
شرمی به جای سلام چه میگویند؟»
آنحضرت فرمودند: «مرا من هم در
جواب گفت «الام عليکم» (بر خودشما)
همین قدر کافی بود.

منصور تجیب.

رفع احتیاج و نیاز دیگران اگرچه خود
و خانواده اش بیشتر محتاج بودند
پیشی می جست و اندوخنے یی برای
روز بعد نمی گذاشت.

حضرت محمد (ص) میفرمود: «سید
قریشی و سیاح جشی در برابر من
حقوق مساوی دارند، شخصیت،
بزرگواری و برتری را به ترازوی تقوا و
علم می سنجید».

عدالت رکن دیگری از اساس دین
اوست، طوریکه درین زمینه فرمودند:
هر گز به حقوق دیگران تجاوز نکنید و
هر کس به حقوق شما تجاوز کند اگر
در خور گذشت نباشد از حدودی که بر
شما تجاوز کرده پیشتر نزولید. با تأثی
و قاراه میرفت لیکن قدم ها را به
روش متکبران بر نمیداشت، چشمان
حقیقت بین و همیشه به زیر و نظرش

بسی زمین بود، حزن و همیشه
متفسکر بود و اندیشه میکرد کمتر
سخن میگفت، گفتارش با لفظ اندک
و معنی سپار بود، خوش خوی و کریم
النفس بود، کسی را حقیر و کوچک
نمی شمرد، اندک نعمت را بزرگ و
گرامی میدانست، از خوردنشی و
پوشیدنی تعريف نمی کرد و از برای
امور دنیوی خشم نمی گرفت جز در
کار حق، و هر گاه خلافی راجع با
احکام الهی میدید، نهایت خشمگین
میشدند، با هر کس با اندازه فهم،
درک و عقلش سخن میگفت.

گویند روزی عایشه (رض) همسر رسول
اکرم (ص) در حضور آنحضرت (ص)

بم مذاکرات هستادنی سالگرد استقلال افغانستان

توجه روی همین اصل بی تفاوتی‌هاو ۱- عهدنامه صلح فی مابین دولت خودسریها در مقابل ملت غیور افغان برطانیا و دولت (مستقله) افغانستان منعقده راولپندي بتاریخ هشتم ماه آگسٽ ۱۹۱۹ عیسوی مواد مندرجه ذیل را دولت برطانیا و دولت افغانستان به جهت تجدید صلح قبول نمودند.

- ماده اول: از روز امضا شدن این معاشه فی مابین دولت افغانستان در یک طرف و دولت انگلیس بر طرف استکباری توسط مردم عوام مض محل دریگر مصالحت خواهد بود.

- ماده دوم: نظر به حالاتی که با عث جنگ حالیه فی مابین دولتین برطانیا و افغانستان گردیده است دولت بهیه برطانیا محضی اظهار رنجش خود آن رعایتی را که نسبت به امرای سابق افغانسان در باب آوردن اسلحه و قور خانه یا دیگر اسباب حرب بداخل افغانستان از راه هندوستان مرعی داشته اند سلب می نمایند.

- ماده سوم: علاوه بر آن بقایای وجه عطیه امیر مرحوم ضبط نموده شده به امیر حالیه هیچ وجه عطیه داده نخواهد شد.

- ماده چهارم: در آن واحد دولت بهیه برطانیا مایل میباشد که دوستی قدیم را که این همه مدت طولانی فی مابین افغانستان و برطانیای عظیم وجود داشت مجدداً برقرار نماید. مشروط بر اینکه دولت موصوف اطمینان داشته باشند که دولت

**طو مار در هم شکستن
قدرت ها توسط افغانها**

۲۸ اسد روز تاریخی و پدیده فنا ناپذیری شکوه ملت بخون نشسته ای است که درست در هر نیم قرن بیگانه بی بر کاشانه اش بورش میبرد و ویرانش میکند، یا به اصطلاح دیگر روز فنا ناپذیر کشوریست چون لبراتوار آزمایش قدرت های استکباری و استعماری که بعد از یک آزمایش در این لبراتوار دیگر حتی توان استقامات، را زدست داده با سرافگنده گی شرمساری و از دست دادن ارزش های مادی و معنوی پا بیرون نهاده اند.

۲۸ اسد روز خون و فتح و پیروزیست، اشتباہ صاحب نظران صنعت کوپراتیف، اوپراسیون و استراتیژی جهان گشایان در آن بوده است که تسخیر افغانستان را یک امر حتمی تشخیص کرده اند، بدون آنکه به تاریخ پرافتخار ملت افغان که پراز قهرمانی ها، حمایه آفرینها و ایثار گیری هاست میگردد.

اصلاح شوی غنم

مخکی له کرلو له غنم سره اشنا شه
 دیرئی برکت ده همدانی لوى صفت ده
 مرض ته مقاوم هم دودی ئى بنه پخېږي
 غنم گوره ونه کري کله چه نا جوړه اوسي
 غنم که مقاوم وي نه ونې زیانو نونه
 شپه او ورڅ لکيا دی په دی کار کسی سرګordan
 نن ئى چه خدمت کوي دا ګران بزګران دی
 لوټي ئى میده کړه صافه ئى کړه لاره
 خمکه په نوبت کړه ده ستا هوشیاري
 دېرزیات ګن ئى مه کړه نه چه شی ملال
 تنده ئى کړه ماته بیا ورسی گوره
 کله چه شی تېری بیاله تا او به غواړي
 هلته وي خوشحاله کله چه تنها اوسي
 او بوته ئى حاجت وي په دی دی خان که پوي
 وړوئی چه ګل وکه او بوته هوسيږي
 لورورته تیره که چه کلله ئى دانه شی
 دېر حاصل ترى واخله ته دده خدمت وکه
 چه نس دی شی په مور بیا وکوه شکرونونه
 میلمه ته دی ابرو ده غربت ته صرفه
 کورونو کسی جوالونه کندوان هم په دکېږي
 روزی چه وي حلال شکرونونه کړه ادا
 نعمت دېاک الله قناعت لویه غنا
 صفت ئى دغنم و احمدی کرلو ویان
 په دی دی هر خوک په وو وي الله (ج) ده روزی رسان

منګل (احمدی)

افغانستان طبعاً مایل میباشد که
 دوستی دولت برطانیا را مجدداً
 حاصل نماید علیه هذا مشروط بر
 اینکه دولت افغانستان این امر را در
 کردار و رفتار خودشان ثابت نماید
 دولت برطانیا آماده خواهد بود که بعد
 از شش ماه سفارت دیگری جانب
 افغانستان برای مذاکره و قرارداد
 مطالبی که زاجع به منافع مشترک
 دولتين باشد نیز برای برقراری مجدد
 دوستی قدیم بر اساس خاطر خواه
 پذیرائی نماید.

- ماده پنجم: دولت افغانستان
 سرحد بین هندوستان و افغانستان را
 که امیر مرحوم قبول نموده بودند،
 قبول مینماید و نیز متعهد میشود که
 قسمتی تجدید ناشده خط سرحد طرف
 مغرب خیبر در جائیکه حمله آوری از
 جانب افغانستان درین زمان واقع شد
 به واسطه کمیشن دولت برطانیا به
 زودی تجدید شود و حدی را که
 کمیشن دولت برطانیه تعین نماید
 قبول نماید. عساکر برطانیا در آن
 سمت در مقامات حالیه خود خواهند
 ماند تا وقتیکه تجدید حدود مذکور
 به عمل بیايد. (گرانت رئیس هیئت
 مصالحت دولت برطانیا و علی احمد
 ناظر داخله و رئیس هیئت صلاحیت
 دار دولت علیه مستقل افغانستان).
 یقیناً در تاریخ شکست های سیاسی و
 نظامی انگلیس این طومار منحیث
 معتبر ترین سند شکست انگلیس
 محسوب میشود. نجیبه "هوریدا"

د کیمیاوی سرو ارزبست

پوهاند داکتر عبدالقهرئ ئمين

غنمۇ حاصلات بى د هەنگى عملىي پە
پېتىلە چى نىمە نايتروجى سره بى پە
منى او نىمە نورە بى پە پىرىلى كى
استعمال شوي وە پە موئقە توگە لېر
نە وو.

پە دانو كى د پروتىن د زياتوالى پە
خاطر استعمالىرى.
دا هەم بايد هيرنىشى پە هەنگۇ خايو كى
چى دزمى واورى زياتى او خاورى
يى شىكلنى وي او غنم بى پە منى كى

علمى خىرونۇ بشودلى دە چى ھە
نبات چى دودى پە لوەرپۇ مەرھلۇ
كى لېخە هېرىشۈمى وى دەھفۇ نباتاتو
پە پېتىلە چى دودى پە لوەرپۇ مەرھلۇ
كى ورتە زياتە پاملىنە شوي وى زيات
حاصلات ورکۈ. دىرسە د استعمال
پە بىرخە كى پورتنى نظر ھە وخت
صدق كوى كله چى دوھ جىزىيە
خەمكە داسى پە نظر كى ونيولە شى
چى يۈي تە يى تول دنباتاتو ضرورى
استعمال شى او دابىل جىزى تە يى
نايتروجى سره پە خومەرە حلۇكى
واچول شى. دلتە يو شرط دادى
چى ھەنبات دەكىلۋە وخت كى
يۈي اندازى سرى تە ارتىالىرى تر خو
دنبات توکىدىل پە بىھ توگە صورت
ونىسى جىكە نباتات دەتكىيدو پە وخت

كى كافى غىذايى مواتىه ارتىالىرى.
داھم بايد هيرنىكىرو چى دنبات د
ضرورىت ور فاسفورس او پتاسىم بايد
دواھ دنبات دەكىلۋە پە وخت كى پە
مكمەلە توگە خاوروتە واچول شى.
نايتروجى سرى كىدایى شى چى پە
دوھ اويا درى مەرھلۇ كى د غنمۇ د
پارە استعمال شى. ددرىيم خل
نايتروجى سرو استعمال عەمتا دغۇمۇ

دنبات دودى ضرورى عناصر: دنبات دودى او انکشاف لپارە لېتى لېر ۱۳ عناصر ضرورى
نبات شويدى چى پە لاندى دول دى:

دلوپىمانى عناصر Mironutrients	زياتى پىمانى ضرورى عناصر		شمارە
	دوھەم درجه (secondary)	لوەرپۇ درجه (primary)	
بوردن	سلفر	نايتروجىن	۱
اوپىنە	كلسيم	فاسفورس	۲
مەتكىزى	مەتكىزىم	پتاسىم	۳
مس	-	-	۴
جست	-	-	۵
مولبدىنەم	-	-	۶
كlorوبىن	-	-	۷

ھەر يو دپورتنىو عناصر و خاص
فزيولوجىكى وظيفى سرتە رسوی او
د ضرورى عناصر پە نوم يادىرى
ضرورى عنصر ھەنھە عنصر تە وائى چى
پە نبات كى دەھە لېۋالى يَا نشتولى
يوازى دلوەرپى عنصرىزە زىاتىدۇ سره
اصلاح شى. ھىچ يو دپورتنىو
عناصر و خاص كولى چى د بىل عنصر
يوازى دلوەرپى عنصرىزە زىاتىدۇ سره
د كابىل او د ورتە خاينونبە كلى كوم
خاورو كى كله چى تولە نايتروجى
سرە پە منى كى استعمال شوي وە د
كولى شى كى استعمال شوي وە د

(٦٠) زره متریک تنه ډای امونیم فاسفیت دیوہ کال په موده کی استعمال شوی وه. تیر کال افغانستان ته (٢٠٠,٠٠٠) تنه غنم د باندیو هیوا دو خخه راور شویدی چی یوازی بی د WFP خوا او نوری تول بنای

(کیلو گرامه نایتروجن او (٢٥) کیلو گرامه ډای امونیم فاسفیت د غنمود پاره د سرو بی اندازی وي. خینو علمی خیرونو په خینی خایو کی د غنمود پاره په جریب کی (٤٠) کیلو گرامه یوریا او (٣٠) کیلو گرامه ډای

فزيولوجیکی وظیفه سرتہ ورسوی د مثال په دول په چغندروکی سودیم کولی شی چی دپناشیم یوه فزيولوجیکی وظیفه سرتہ ورسوی. همدارنگه وینادیم کولی شی چی په بکتریا وکی تریوی اندازی پوری

د کیمیاوی سری سپارښتنی:

د کیمیاوی سروی سپارښتنی کی باید دنبات دول، په خاوری کی دنومورو عناصر دنبات دگتی وړاندازی، دخاورو خخه دنبات دغذایی مواد د مینځل کیدو اندازی د حاصلاتو اندازی، په خاورو کی د نایتروجن، فاسفورس او پتاشیم توازن او درسی نورشیان په نظر کی ونیول شی. د کیمیاوی سری بشه سپارښتنه باید ورسوته له هنه چی په نوموری کروندي کی دنباتاتو د ضروری عناصر د کمبست نبی په بشه توګه لیدل شوی او ارزیابی شوی وی او دنبات او د خاوری د تجزیې نتیجی په لاس کی وی اجرashi.

د پاکستان خخه وي.
په افغانستان کی باید ددی هڅي وشی چی د غنمود حاصلات د اصلاح دمناسب نسبت او اندازی د لاری خخه زیات شی. د غنمودا زیاتوالی بیا هم د خروبلو کافی اندازی او بوته ارتیا لري. په همدي توګه د هرزه ګیا هانو، مرضونو او حشراتو کنترول د غنمود حاصلاتو د زیاتوالی د پاره ضروری بلل کېږي. اصلاح شوی غنم د مرضونو او آفتونو په مقابل کی بشه مقاومت لري خود لوړی تاقت نه لري. خکه د اصلاح شویو غنمود خخه هفه وخت بشه ګټه په لاس راتلی شی چی په سره باندی په مناسبی اندازی پیسی مصرف شی. دسری دمناسبی اندازی تاکل یوازی د علمی خیرونو او دخاورو او دنبات د تجزی په نتیجه تا کل کېږي.

امونیم فاسفیت اقتصادي سودلي وه. په تا جکستان کی په یوه جریب خمکه کی (٤٦) کیلو گرامه یوریا او (٤٦) کیلو گرامه امینو فاس استعمالوي خو په افغانستان کی په جریب کی (٤٦) کیلو گرامه امینو فاس یا ډای امونیم فاسفیت اقتصادي نه دی.
په افغانستان کی د پیسو بشه او اقتصادي مصرف د کیمیا وي سرو رانیول دی خکه د کیمیاوی سرو په رانیولوکی د نهومیاشتو په موده کی یولک افغانی ترپنځه لکه افغانیو پوري سوچه ګټه په لاس راوري. دا به ډېرہ بشه وي چی دافغانستان دغنموده خای د باندیو هیوا دو خخه فاسفورس سری راونیول شی. دا کار په دی صورت کی امکان لري چی دافغانستان د یوریا فابریکه بیتره فعاله شی. په افغانستان کی د جکری خخه یو کال مخکی ۱۲۰ زره متریک تنه یوریا او

دمولبدنیم کومه فزيولوجیکی وظیفه سرتہ ورسوی.
خینی عناصر لکه نایتروجن او فاسفورس د خپنو مرکباتو لکه ATP د پاره دواره ضروری بلل کېږي نو دیوہ عنصر لبووالی بی دبل عنصر د زیاتی اندازی په وخت کی هم ددی سبب نه ګرځی چی ATP جوړشی. یا په بل عبارت د دجوړیدو د پاره د نایتروجن او فاسفورس کافی اندازی ضروری بلل کېږي. وینادیم دافغانستان په زیاتره خاورو کی د نایتروجن او فاسفورس لبووالی لیدل کېږي. داچې دیوہ جریب غنمود پاره ده کومه اندازه نایتروجن او فاسفورس پری ضروری دی زیاتو علمی خیړتو ته ارتیا لري.
په افغانستان کی ددی او بدی جګړي خخه د مخه زیاتره علمی خیرونو ثابته کړي وه چی د افغانستان په زیاتره خایوکی په جریب کی (٤٠)

نایتروجن دکلوروفیل او دپروتین د مالیکولونو خبرده.

^۲-فاسفورس : هم د نایتروجن په خير د نبات د عادي ودي، دويش د رينبو، تخم او ميوو دانکشاف د پاره ضروري ده. فاسفورس دنباتاتو پخول سريع کوي. فاسفورس دخيني عضوي مرکبونو لکه ATP جزده.

^۳-پتاشيم: ديو زيات شمير انزايمونو د فعاليدو دباره ضروري دی پتاشيم د حجري دديوال په نقود، دتبخير په نظم او دنباتاتو داوبو په اقتصاد کي رول لوبي. پتاشيم دنباتي افاتو په مقابل کي د نبات مقاومت زياتوي.

په نباتاتوکي دسرى د عناصرو دلبروالى نبئي په لاندی دول دی:

^۱-نایتروجن : دنایترجن دلبروالى په وخت کي بشكتني پانیژيرې او د نبات قدسوي بريښي

^۲-فاسفورس : دفاسفورس دلبروالى په وخت کي د نبات وده اغيړمنه کيرې. دفاسفورس دلبروالى په صورت کي دنباتاتو ګل کول او پخيدل بيرته لوپې.

^۳-پتاشيم : دپتاشيم دلبروالى په وخت کي پانی لندي او شين رنگ دلاسه ورکوي او د پانو خندۍ سوي بريښي.

په کموالي نه اخته کيرې. ګله چې په هر نبات کي ديو عنصر کموالي مينځ ته راشي نو نبات خپلي عادي و

دي ته دوام نشي ورکولي خکه هنه فزيولوجيكى وظيفه چې دنوموري عنصر په وسيلي اجراکيده په نه توګه نشي اجراکيدها نو نبات دنوموري عنصر د کمبست نبئي بنائي. ګله چې په یوه نبات کي د یوه عنصر د لبروالى نبئي ولیدل شى نو دا دمشکل يا پرابلم پيل نه دی او د نبات حاصلات اغيړمن شويدي

(P otential Yield) نو علاج یې باید سم د لاسه ولتول شى. په کرونده کي ديو عنصر دلبروالى د نښو تشخيص اسانه کارنه ده او زياتي تجربى ته ارتيا لري دمثال په دول د یوه نبات په پانو کي ژرينګ بنائي د خو عناصرو د نښه والى د کبله را منځ ته شى. دنایتروجن د کمبست په پانوکي باید دا پيداشي چې د کمبست نبئي لومړي په کومو پانوکي په خه دول. پيل کيرې.

دسرى د عناصرو فزيولوجيكى وظيفي په لاندی دول دی:

^۱-نایتروجن: د تولو ژونديو حجراتو وده او انكشاف سريع کوي او د حاصلاتو زياتوالى د پاره اساس برابروي. نایتروجن دنباتو خانګي زياتوي، پانی جوروی او سطحی یې زياتوي چې په دی اساس د ضيائي ترکيب سره مرسته کوي.

د کيمياوي سرو اندازی:

د کيميا سرو مناسي اندازی یوازى د علمي خيرنو په اساس معلومېږي. د خاورى تجزيه د سرى د مناسب استعمال د پاره ضروري ده.

دنبات دودي ضروري عناصر که خه هم په مختلفو اندازو سره ضروري دی خو ارزښت ئې یو دبل سره برابر ده خکه نبات دهیڅخ ضروري عناصر په نشتواли کي خپلي عادي ودي ته دوام نشي ورکلى او د یوه ضروري عنصر نشتواли یوازى دنوموري عنصر په زياتيدو سره سمېږي. د ضروري عناصر ضرورت او جذب په مختلفو اندازو سره دی. دمثال په دول سل کيلو ګرامه چاي بنائي ۴ کيلو ګرامه نایتروجن او یوازى ۴ کيلو ګرامه جست ولري. دلته د چاي ضرورت د نایتروجن د پاره (۱۰۰۰) واري دجست خخه زيات دی خو که چيرې چاي ونشي کړي چې دا خلور ګرامه جست جذب کړي نو په دی صورت کي به چاي ونشي کړي چې نور ضروري عناصر په موثره توګه استعمال کړي او یا لور حاصلات ورکړي. نباتات خپل د ضرورت ور عناصر د خاورى او یا سرى خخه اخلي. حيواني سره بر سيره پردي چې دنبات دپاره یو شمير ضروري عناصر برابروي د خاورى سترکچرهم اصلاح کوي. ګله چې د خاورى سترکچر سرم وي نو نبات د اکسيجن

میدهد، بدین ترتیب طفل مایوس شده که این امر در استعداد ذهنی وی تأثیر منفی دارد.

تشویق و ترغیب: تشویق یک محرك قوی در جهت تحریک نیروهای آموزشی شناخته شده است، بکار بردن نکات زیر در تشویق اطفال نقش سازنده دارد.

۱). استعمال کلمات تحسین آمیز از قبیل شاه باش، بسیار خوب، آفرین، کلان شوی وغیره در موقع لزم.
۲). کار شاگردان را بدیگران نشان دادن و از کارهای خوب شان به شیوه تحسین آمیز یاد آوری.

۳). از کارهای آموزشی شاگردان صنف نمایشگاه ترتیب نمودن و برای دیدن آنها والدین شان را دعوت نمودن.

۴). از مردمان نیکو و اطفال خوب برای شاگردان حکایات و قصه های شرین خواندن و مطالب دیگر که میتواند اطفال را در جهت سالم رهنمایی نماید تهیه کردن.

ترجمه: مریم

ارمنی

آداب احترام به بزرگان و شفقت بخورдан، مراعات نظافت لباس و بدن، ترحم بحیوانات و دیگر آداب و معاشرت به رهنمایی های سالم ضرورت دارند.

مصطفیت: اطفال در خانه از جانب والدین و دیگر اعضای فامیل در ارض راه از همراهان، در مکتب از همصنfan، پسران بزرگ سال، ملازم مکتب، سر معلم، معلمان و دیگر کارمندان به احساس مصونیت ضرورت دارند.

فعالیت: طفل یک موجود رشد کننده و نمو کننده است خصلت رشدی وی مقتضی فعالیتهای جسمانی وی میباشد. از همین سبب است که طفل همیشه در حرکت میباشد.

معلمانیکه ازین رمز آگاه اند در امر آموزش عموماً فعالیتهای جسمی را دخیل می سازند. کودک آرام و خموشی حتماً چار تشویش روانی بوده و هر گاه در اطفال تان این حالت را مشاهده مینمایید باید به داکتر مراجعت نمایید.

کامیابی: انسان فطرتاً به کامیابی علاقه دارد. کامیابی برای طفل بیشتر جنبه تشویقی دارد. معلم آگاه و با درک سطح برداشت آموزشی و خصوصیات رشد جسمی و ذهنی میتواند طفل را بسوی کامیابی سوق دهد.

بگونه مثال: هر گاه معلم میداند که طفل استعداد برداشت یک سطر را دارد اما وی را نیم سطر درس

مقتضیات

روانی کودک

دوستی و محبت یکی از مقتضیات مهم روانی کودک میباشد.

اطفال دوستی و محبت را از والدین، بزرگان و معلمان خود توقع دارند. اطفال در پرتو دوستی و محبت رهنمایی های سالم را بخوابی می پذیرند.

آنچه که در گسترش فضای دوستی و محبت نقش مهم را بجای میگذارد.

۱. استعمال جملات کوتاه دوستی و محبت را جلب کند.

۲. مراعات عدالت در حین درس و ماقع لزم زندگی.

رعایت و احترام بفامیل شاگردان، بدون در نظر داشت موقف اجتماعی آنها.

رهنمایی: اطفال در هر بخش زندگی مادی و معنوی به رهنمایی های سالم ضرورت دارند. مانند آداب نش تن، راه رفتن، صرب کردن، گوش فرادادن، طرز نوشتن، و خواندن، ادب عبور از سرک لباس و لوازم درسی را در جای لزم جابجا نمودن، آداب داد و ستد، آداب مسجد رفتن،

INKESHAF

PUBLICATION OF COORDINATION OF AFGHAN RELIEF (CoAR)

THIRD YEAR

JULY-DECEMBER 1999

Vol. No. 15-16

PUBLISHED BY:

Coordination of Afghan Relief (CoAR)

ESTABLISHED:

1996

ADDRESS:

H. # 19, Chinar Road, University Town, Peshawar.

P.O.Box No.: UPO 1013

PHONE: (092) 40789

FAX: (092) 42789

E-MAIL: coar@coar.pwr. sdnpk.unkp.org

UNDER VISION:

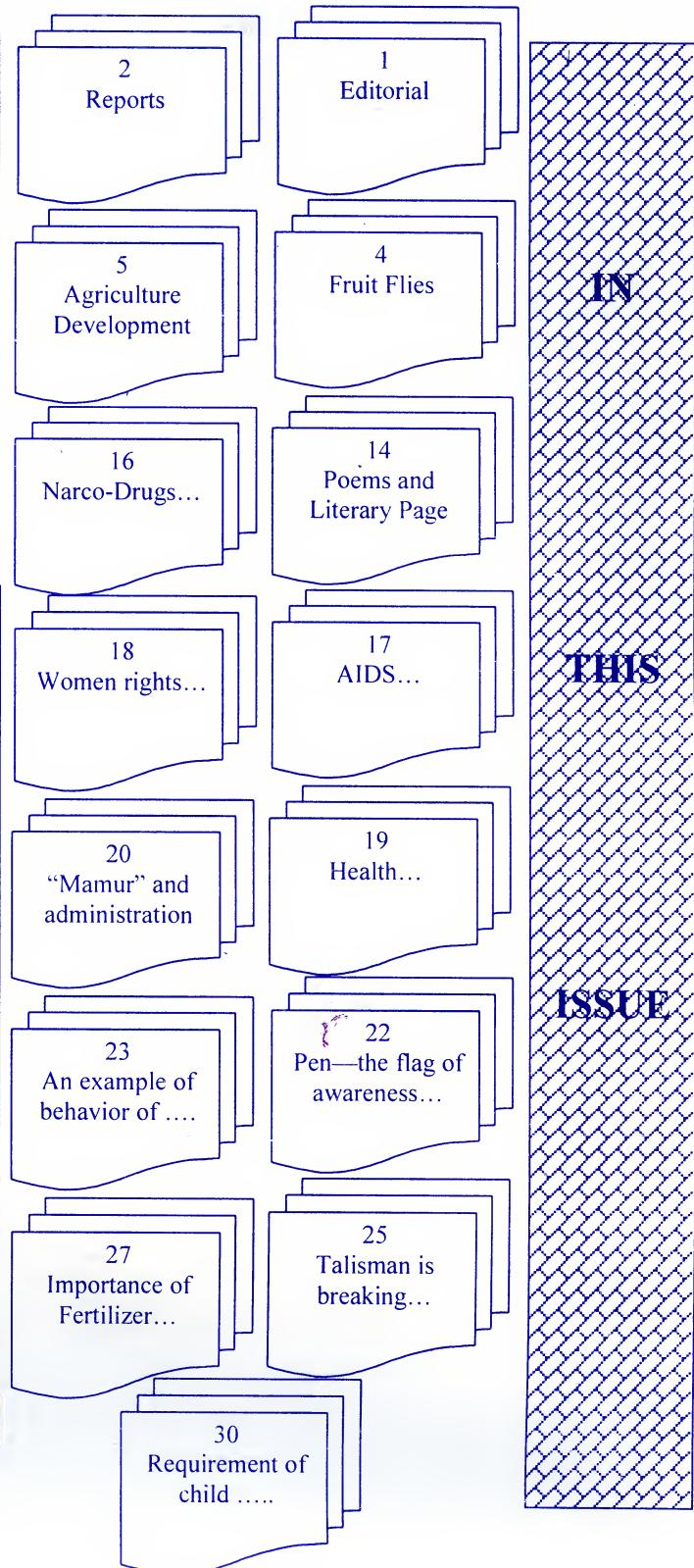
Editorial Board

NOTE:

The publication of the Inkeshaf magazine by CoAR is considered a positive step towards paving better ground for development efforts. Access to development in all walks of life of a society especially the rural regions needs strenuous and persistent efforts. We try our best that such materials be carried in a simple way to the respected readers.

CoAR requests respected scholars, doctors, agriculturists, engineers and experts that by contributing their views and their valuable works in the spheres of agriculture, health and family planning and other social spheres, they would add to richness of this publication.

Through your contributions, we can present Inkeshaf magazine in the best attractive manner.

Coordination of Afghan Relief **INKESHAF**

Quarterly
Vol.: 15-16
1999

Eng. M. Nabi during assessment of affected houses in Baraki by earthquake 99.